

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

ÅRSBERETNING 2013/2014

PATRIOTISK SELSKABS LEDELSE PR. 1. SEPTEMBER 2014

PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

BESTYRELSE

Godsejer Peter Cederfeld de Simonsen (formand)

Gårdejer Søren F. Bonde (næstformand)

Godsejer Carl Boisen Thøgersen

Lensgreve Bendt Wedell

Gårdejer Jørgen Stougaard

Konsulent Allan Liseth (medarbejdervalgt)

ØKONOMIUDVALG

Lensgreve Bendt Wedell (formand)

Godsejer Axel C. Castenschiold

Godsejer Christoffer Knuth

Gårdejer Jens Himmelstrup

Godsejer Johan Levy

PLANTEAVLSUDVALG

Godsejer Carl Boisen Thøgersen (formand)

Gårdejer Hans Boesen

Inspektør Niels Peter Nielsen

Godsejer Kim Brockenhuus-Schack

Godsejer Jørgen Schiøttz-Christensen

HUSDYRBRUGSUDVALG

Gårdejer Søren F. Bonde (formand)

Gårdejer Jens Erik la Cour Jensen

Gårdejer Lars Holmegaard Larsen

Gårdejer Charlotte Bluhm Pedersen

Gårdejer Jørgen Stougaard

Driftsleder Anders Pedersen

(særligt sagkyndigt medlem)

DIREKTION

Adm. direktør Nils Rasmussen

Direktør Christian H. Vesterager

LEDERGRUPPE

Udviklingsdirektør Peter Borreby

Chefkonsulent Jens Kring

Chefkonsulent Thomas Skøtt

Afdelingsleder Lisbeth Shooter

Chefkonsulent Erik Andkær Pedersen

Chefkonsulent Troels Toft

VISION: Patriotisk Selskab er den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed.

MISSION: Patriotisk Selskab yder med udgangspunkt i Danmark det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

Redaktionen er afsluttet den 1. september 2014.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Patriotisk Selskabs ledelse pr. 1. september 2014	side 3
Formandens forord	side 5
Beretning fra bestyrelsen	side 7
Planteavlsafdelingen	side 27
Økonomiafdelingen	side 33
Udviklingsfunktionen	side 39
Husdyr-, miljø- og juraafdelingen	side 53
Vedtægter	side 62
Årsregnskab	side 66
Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond	side 70
A/S Det Fynske Landbocenter	side 72
Medlemsfortegnelse	side 73
Kontingent	side 98

FORMANDENS FORORD

Ubæredygtigt landbrug

"Løsninger, der ligger lige for". Det er budskabet i den kampagne, som Landbrug & Fødevarer sammen med Dansk Erhverv netop har skudt i gang. En kampagne, som skal medvirke til at sætte en stopper for de stramme danske særregler og overimplementeringer af EU-direktiver. Det er også på høje tid.

De mange overimplementeringer har kun sjældent ført noget godt med sig; blot forringet konkurrenceevnen for dansk landbrug. De har kostet arbejdspladser og eksportindtægter, og de har været stærkt medvirkende til den store gældsætning i erhvervet. De har ofte handlet om miljøet, klimaet og naturen, men de har hverken udløst bifald eller belønning. Til gengæld har de medført, at den økonomiske bæredygtighed for erhvervet er ved at briste.

Vi er på ingen måde modspillere, når det handler om at skabe bedre miljø, sundere klima og mere natur. Tværtimod. Miljøet, klimaet og naturen er jo vores liv og vores levebrød, så selvfølgelig er vi medspillere.

Men der skal findes *bæredygtige* løsninger. Løsninger, som ikke blot er bæredygtige for miljøet og klimaet, men også bæredygtige for erhvervet, væksten og beskæftigelsen. I vores optik kan økonomisk vækst og miljø sagtens gå hånd i hånd. De er ikke hinandens modsætninger, men det bliver de desværre ofte, når Danmark gang på gang sætter overliggeren langt højere end de øvrige EU-lande og gennemfører ulogiske regler og unødvendige stramninger.

At være foregangsland på miljø, klima og natur er ikke omkostningsfrit. Det koster. Og derfor er det også bydende nødvendigt, at de ambitiøse hensigter ledsages af en omstillingsparathed og en vilje til kompensation - fx i forhold til det stadigt stigende skatte- og afgiftstryk eller i forhold til den aktuelle danske model for tildeling af EU's hektarstøtte.

Konsekvensberegninger

Overimplementering og overdrivelser er på ingen måde vejen frem - ikke engang, når man spørger fødevareministeren. Ifølge ministeren er der faktisk slet ikke tale om overimplementering, men om "et bevidst højere ambitionsniveau"!

Nuvel, men hvis det vitterligt er ønsket - at stile efter et bevidst højere ambitionsniveau - så skylder regeringen at fremlægge nogle meget skarpe konsekvensberegninger af, hvad dette ønske *har* kostet og *vil* koste af vækst, arbejdspladser og beskæftigelse. Der er næppe tvivl om, at dette regnestykke vil vise, at danske landmænd, dansk erhverv, danske arbejdspladser og det danske samfund som helhed har ydet og ydet - uden at få løn som fortjent. Det er helt uholdbart, og det kan ingen være tjent med.

Det eneste, vi får ud af de danske overdrivelser er tab af konkurrenceevne, tab af arbejdspladser, tab af muligheder og tab af den folkelige opbakning til EU.

Derfor må det også være slut nu, og løsningen ligger lige for: Vi skal som en hovedregel ikke indføre strengere regler i Danmark, end vores nabolande gør. Det får vi intet ud af. Vi skal hverken hoppe over, hvor gærdet er højest eller lavest; vi skal bare hoppe over samme sted som de andre. Vi får nemlig hverken belønning eller bifald for at overimplementere. Tværtimod får vi et ubæredygtigt landbrug! Og hvis ikke der meget snart iværksættes langsigtede, bæredygtige løsninger, vil vi se et erhverv, der over en årrække afvikles...

Sammen med den øvrige bestyrelse ser jeg frem til en god og spændende debat med medlemmerne på generalforsamlingen den 29. oktober 2014.

Peter Cederfeld de Simonsen
bestyrelsesformand

BESTYRELSENS BERETNING

I RADIO OG TV, AVISER, MAGASINER OG ONLINEMEDIER ER DER HVER DAG MASSER AF HISTORIER OM DANSK LANDBRUG. DET ER DER INTET NYT I. SÅDAN HAR DET VÆRET I ADSKILLIGE ÅR. NYT ER DET IMIDLERTID, AT OVERSKRIFTERNE OG INDSLAGENE ER BLEVET MERE POSITIVE, OG IGENNEM ÅRET ER DER SKET ET BEMÆRKELESVÆRDIGT STEMNINGSSKIFTE OVER FOR LANDBRUGET OG FØDEVARESEKTOREN.

■ EFTERLYSES: SYNLIG POLITISK VILJE

Overskrifterne er blevet mere positive. I det forgangne år har historierne om landbrug og fødevarer i højere grad end tidligere været båret af positive vinkler, høj troværdighed og faktabaseret viden. Befolkningen synes at være mere *med* landbruget end *imod*, og der er kommet en større forståelse af landbrugets betydning for det danske samfund.

Det er overordentlig glædeligt. Befolkningens opbakning og velvilje er essentiel for hele erhvervets virke og omdømme. Så mangler "bare" den politiske vilje. Viljen til at tænke langsigtet, viljen til at skabe balance mellem politiske tiltag og praktisk hverdag og viljen til at sikre et sundt dansk landbrugserhverv.

Politikerne har fået øjnene op for landbrugets økonomiske betydning, og det er godt. Men det er ikke tilstrækkeligt at kommunikere positivt om dansk landbrug og rose danske landmænd for at være nogle af verdens bedste. Det er ikke tilstrækkeligt at regulere lidt på PSO-afgiften, afskaffe brændeafgiften og halvere randzonearealet.

Landbruget har brug for, at politikerne tænker langt større og mere langsigtet. Landbruget har brug for, at politikerne holder deres løfter om at sikre hver-

vet økonomisk rentable og fair vilkår på den lange bane. Landbruget har brug for politisk vilje, mod, udsyn og handlekraft. Hvis ikke - vil den nuværende kurs blot fortsætte: Flere og flere landbrug vil ophøre, og de bedrifter, som tillidsfuldt har matchet skiftende politikeres og ministres vidtløftige planer, vil fortsat blive straffet.

Det lange seje træk er altafgørende. Det nytter ikke, at erhvervets skiftende ministre hver især skal sætte deres personlige fodaftryk. Først var det Gjerskov, så var det Hækkerup, og i december 2013 blev det så Dan Jørgensen, som fik ansvaret som minister for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Denne svingdørs-politik fremmer på ingen måde fremtidsperspektivet og erhvervets sammenhængskraft. Det er en hård mod erhvervet.

Derfor har vi en klar forventning om, at ministeren bevarer en saglig, sammenhængende og ikke mindst langsigtet tilgang til erhvervet. Det er ganske enkelt nødvendigt, hvis det kommende reformarbejde skal lykkes - og vi ikke igen skal se landmænd komme i klemme i den landbrugspolitiske svingdør.

■ EU'S LANDBRUGSREFORM

Et trist eksempel på manglende vilje og manglende internationalt udsyn viste sig med al tydelighed i det

valg, som den danske regering traf i kølvandet på EU's beslutning om at give de enkelte lande mulighed for at flytte op til 15 procent fra landbrugsstøtten til landdistriktspuljerne.

I stedet for at tænke langsigtet og visionært gik Danmark enegang med en beslutning om gradvist at flytte landbrugsstøtten til landdistriktspuljerne - med fem procent i 2015, seks procent i 2016 og derefter syv procent om året frem til 2020. I alt mere end 2 milliarder kroner frem mod 2020. En ærgerlig beslutning, der gør økonomien endnu mere skrøbelig hos de danske landmænd, som i forvejen kæmper for at forbedre bundlinjen.

Hertil kommer, at de foreløbige udmeldinger fra lande, som danske landmænd typisk sammenligner sig med - Holland, Frankrig og Tyskland - viser, at her afgives en del mindre støtte, henholdsvis 2,5 procent, 3,3 procent og 4,5 procent. En række af de

nye EU-lande vælger sågar at tage penge helt væk fra landdistrikterne og give til landmændene.

Det betyder reelt, at de europæiske landmænds konkurrenceevne flyttes i hver sin retning, og det er en uheldig situation både for de danske landmænd - som i forvejen arbejder under strengere regler end mange af de europæiske naboer - og for den fælles landbrugspolitik.

Samtidig forekommer det himmelråbende paradoksalt, at regeringen med den ene hånd kalder på mere vækst, og med den anden hånd skærer i landmændenes indtjening. Havde den danske regering haft viljen og modet til at sikre et sundt og økonomisk bæredygtigt landbrugserhverv, så var den reducere hektarstøtte i det mindste blevet kompenseret i den hårde jordbeskatning. Men nej. Nu presses dansk landbrug yderligere, og med udsigten til et økonomisk tab på over to milliarder de næste fem år

■ EU'S LANDBRUGSREFORM FOR 2014-2020

- **OMFORDDELING:** Grundlæggende skal EU's landbrugspolitik være mere miljøvenlig og sikre en mere fair fordeling af landbrugsstøtten, så de nyeste EU-lande i øst får mere i støtte, mens vestlige lande får mindre.
- **UNGE LANDMÆND:** Landmænd op til 40 år kan fra 2015 søge op til 25 procent i etableringsstøtte i fem år.
- **GRØNT LANDBRUG:** 30 procent af landbrugsstøtten bliver betinget af, at landmanden overholder grønne krav. Desuden skal mindst fem procent af landbrugsjorden udlægges til "miljøfokusområder" som natur, brak eller randzoner. Hvis landmændene efter to år ikke lever op til kravene, mister de støtten og kan pålægges en bøde på yderligere 20 procent. Efter et år stiger den til 25 procent.
- **MILJØ:** Der indføres en engangsbetaling for miljøvenlige tiltag. Dermed får landmanden udbetalt hele støttebeløbet på en gang, hvis han langtidsplanlægger grønne tiltag.
- **HEKTARSTØTTE:** I dag går langt det meste af EU's landbrugsstøtte til 20 procent af de største brug. Senest i 2019 skal medlemslandene i stedet sikre, at hver landmand modtager mindst 60 procent af den gennemsnitlige landbrugsstøtte.
- **AKTIVE LANDBRUG:** Lufthavne, golfklubber og andre med jord, der i dag fejlagtigt er klassificeret som landbrugsjord, kan ikke længere søge støtte, medmindre de kan bevise en betydelig indtægt fra landbrug.
- **MÆLK:** I aftalen er der en lille omfordeling af mælkeproducenters støtte til andre former for landbrug.
- **SUKKER:** I den nuværende reform får landmænd en minimumpris for sukker, men den ordning udløber i 2017.

er der lagt op til, at den negative spiral fortsætter: Uden en god og sund økonomi stiller bankerne sig ikke bag nye investeringer, og uden investeringer i produktionsapparatet skabes ikke den vækst, der er så afgørende for landbruget og for samfundet.

■ DRIFTSÅRETS ØKONOMISKE STATUS

Et blik på erhvervets indtjening i det forgangne år viser et erhverv, der balancerer på et skrøbeligt fundament. Selv om resultaterne historisk set er gode, så er indtjeningen i erhvervet forsat lav i forhold til den investerede kapital og risici, og der skal ikke mange forhindringer til, før indtjeningen igen kommer ud af kurs: En stigning i renten, endnu en stramning på miljøreguleringsskruen, en ny afgift eller skat vil kunne få store økonomiske konsekvenser.

Mælkeproducenter

Oven på flere barske år var der i 2013 tegn på, at det nu går fremad for de danske mælkeproducenter. Driftsresultatet for 2013 blev i følge Videncentret for Landbrug på 444.000 kroner, svarende til en fremgang på 251.000 kroner i forhold til 2012.

Det er det bedste resultat for mælkeproducenterne siden 2007, og fremgangen skyldes især øget produktivitet med såvel stigende mælkeydelse som stigende mælkepriser.

I løbet af 2014 blev mælkeproducenterne presset af Ruslands forbud mod import af de fleste typer fødevarer. Samtidig har gode priser på markedet fået mælkeproducenterne til at øge produktionen, så der er et stort udbud af mælk på markedet.

Planteproducenter

Planteproducenterne, der havde et godt år i 2012, fik til gengæld et ringere økonomisk resultat i 2013. De opnåede ifølge VFL et gennemsnitligt driftsresultat i 2013 på 557.000 kroner pr. bedrift, hvilket er 158.000 kroner mindre end det, der blev opnået i 2012.

Det dårligere resultat skyldes primært, at afgrødepriserne i 2013 var på et lavere niveau end i 2012, og denne udvikling er desværre forsat, hvilket også vil påvirke resultatet for 2014. Hvis udbytterne skal hæves i fremtiden, er det derfor afgørende, at der gives mulighed for at tildele planterne de nødvendige næringsstoffer, så de danske planteavlere kan konkurrere på lige vilkår med de udenlandske avlere.

Svineproducenter

Også svineproducenterne fik en nedgang i økonomien fra 2012 til 2013. Driftsresultatet i 2013 blev ifølge VFL i gennemsnit på 422.000 kroner, hvilket er godt en halv million kroner lavere end i 2012.

Nedgangen skyldtes primært, at foderprisen steg, uden at der skete en tilsvarende stigning i afregningsprisen på svinekød. Dertil kommer, at den globale svineproduktion steg kraftigere end forventet, hvilket har lagt en dæmper på svinekødsprisen. I 2014 har afregningspriserne ikke kunnet leve op til forventningerne, og selv om foderpriserne er faldet, vil økonomien i opfedning af smågrise og slagtesvin i Danmark i 2014 alt andet lige forsat være presset.

Hertil kommer den manglende eksport til Rusland, ligesom Europa blev afkoblet fra de globale prisstigninger på grund af PEDV-virusser i USA.

Høst 2014

Kvaliteten af den danske hvede blev i år den laveste nogensinde. Siden 1990'erne, da vedtagelsen af vandmiljøplanerne pålagde landmændene at reducere forbruget af gødning, har kvaliteten været støt faldende. Kornet får ikke den mængde gødning, som planterne har brug for, og dermed udpines jorden. Hvis de danske landmænd fik lov at bruge bare i nærheden af den mængde kvælstof pr. hektar, som de tyske landmænd anvender, ville den årlige danske kornhøst vokse med over en million ton, og samtidig ville kvaliteten stige.

■ EKSPORT AF DANSKE FØDEVARER

Eksporten fra den danske fødevaresektor viste i det forgangne år til gengæld resultater, som er værd at glæde sig over. Den danske fødevareklynge stod i 2013 for den største stigning i den samlede danske eksportindtjening. Fødevareklyngen eksporterede for over 150 milliarder kroner, svarende til ca. en fjerdedel af den samlede danske vareeksport. Svinekød stod for den største andel af fødevareklyngens eksport med en eksportværdi på over 30 milliarder kroner i 2013.

Tallene er ganske bemærkelsesværdige, og de understreger det store potentiale, der ligger for den danske fødevareklynge. Men hvis dette potentiale skal udnyttes fuldt ud, og eksporten skal øges yderligere, kræves synlig politisk vilje. Det er ikke tilstrækkeligt at skruer lidt på enkelte rammevilkår.

Hvis sektoren skal sende mere mælk og korn og flere svin og skind ud på vækstmarkederne, så skal landmændene have mulighed for at producere flere råvarer, men dén mulighed bliver kun grebet, hvis en række helt grundlæggende forudsætninger er på plads. At skrue op for produktionen og investere i nye anlæg er både omkostningstungt og langsigtet. Det er ikke en beslutning, der træffes med et fingerknips.

For det første skal bedrifternes budget hænge sammen, og landmændene og deres kreditgivere skal turde tro på, at der kommer en ny fornuftbaseret miljøregulering, så de uhindret kan skrue op for produktionen, så længe det ikke går ud over miljøet. For det andet skal de overbevises om, at der ikke igen kommer politisk bestemte afgifter og bureaukratiske benspænd, der smadrer konkurrenceevnen. Først da vil væksten få et spark, og det store eksportpotentiale vil kunne udnyttes fuldt ud.

■ KLIMALOV

Netop konkurrenceevnen var desværre også under stærkt pres i det forslag til en klimalov, som var under Folketingets 3. behandling i juli 2014. Heri siger Danmark ja til at reducere udledningen af drivhusgasser med 40 procent inden 2020, hvilket er dobbelt så meget som det samlede mål i EU og blot en dråbe i havet, når det handler om at løse de globale klimaudfordringer.

Loven er således unødvendig restriktiv, og den symboliserer en grundlæggende forkert retning. Det giver ikke mening at behandle en grænseoverskridende klimaudfordring lokalt i lille Danmark uden at fokusere på de globale konsekvenser. De overambitiøse danske klimakrav risikerer i stedet at tilføre fødevareklyngen og det øvrige erhvervsliv stigende omkostninger, ligesom den nationale isolation kan skade danske virksomheders konkurrenceevne alvorligt med udflytning til følge.

Dansk landbrug er allerede ekstremt klimaeffektivt. Danmark har allerede reduceret udledningen af drivhusgasser med over 20 procent siden 1990, samtidig med at produktionsmængden er øget. Den indsats har været med til at sikre, at dansk landbrug kan producere eksempelvis mælk og svinekød med en af verdens laveste klimapåvirkninger. Derfor virker det besynderligt, at Danmark skal løfte det i forvejen allermest ambitiøse niveau, når nabolande og konkurrenter ikke lever op til deres mindre ambitiøse for-

pligtelser. Det stækker konkurrenceevnen fremfor at styrke den, og det harmonerer meget dårligt med regeringens ønske om mere vækst og jobskabelse.

■ VÆKSTPAKKE

En styrkelse af Danmarks konkurrenceevne var da også et af nøgleordene i den vækstpakke, som regeringen og Venstre vedtog i sommeren 2014. En vækstpakke, som med en lang række forslag om færre administrative byrder, lavere afgifter og en reduktion af virksomhedernes omkostninger skal styrke virksomhedernes konkurrenceevne og løfte væksten i Danmark.

Blandt de mange forslag indgik en række positive elementer som fx reduktion af de skadelige PSO-afgifter, afskaffelse af den såkaldte brændeafgift og nedbringelse af sagsbehandlingstiderne i kommunerne.

Alt sammen gode enkeltstående tiltag. De ændrer bare ikke ved det faktum, at selve det politiske fundament, som dansk landbrug skal hvile på, er ustabil og skrøbeligt og båret af kortsigtede løsninger, fremsat af skiftende ministre.

Det er bydende nødvendigt, at landbrugets fremtid tænkes ind i en større og mere langsigtet sammenhæng. I tilfældet Vækstpakken kunne udviklingen for eksempel have fået et stort og tiltrængt skub fremad, hvis regeringen som en del af pakken også havde udvidet den danske svineproduktion ved at ligestille vilkårene for de danske svineproducenter med kollegerne i resten af EU. Beregninger viser, at alene ensretningen af rammevilkår kunne give minimum en million flere slagtesvin og over 2.000 arbejdspladser i Danmark. Dét havde været et politisk hovedgreb, der ville gøre en forskel.

Ny virksomhedsskatteordning

Det var heller ikke ligefrem vækst, jobskabelse og investeringslyst, der sprang i øjnene, da den såkaldte Virksomhedsskatteordning i september 2014 blev strammet. Stramningerne er iværksat for at lukke et hul i ordningen, som er blevet misbrugt af ganske få, men forslaget rammer tusindvis af landmænd og små enkeltmandsvirksomheder, der ikke længere kan bruge ordningen, selv om de i alle årene har kørt helt efter bogen.

Med de nye ændringer vil landmænd og andre, personligt ejede virksomheder ikke længere kunne

opnå samme skattesats som fx aktieselskaber og andre større selskaber. Selvfølgelig skal smuthuller lukkes, men det skal ramme de få, der har misbrugt ordningen, og ikke det store flertal, som har brugt ordningen upåklageligt - bl.a. som en vej igennem finanskrisen og som en mulighed for at tage toppen af de store udsving på indtjeningen og spare op i virksomheden. De opsparede midler har været brugt til nye investeringer og udvikling på bedrifterne.

Ændringerne i virksomhedsskatteordningen betyder, at et allerede presset erhverv drænes yderligere. Ændringen betyder, at flere tusinde landmænd ikke vil kunne bruge ordningen til at spare op i virksomheden, men i stedet skal betale fuld skat. Dermed forsvinder deres mulighed for at lade pengene blive i virksomheden med en lavere beskatning.

Set i et større politisk perspektiv er en stramning af virksomhedsskatteordningen blot endnu et eksempel på, hvorfor det kan være meget svært for landbruget og andre dele af dansk erhvervsliv at få øje på politisk vilje. Det er ikke vilje; det er vanvid.

■ 1. GENERATIONS VANDPLANER

Det samme kan siges om et andet af landbrugets meget omstridte sagsområder, nemlig 1. generation af vandplaner: Vanvid!

Da fristen for at afgive høringssvar til de stærkt kritisable vandplaner udløb i december 2013, var der indkommet ikke færre end 6.000 høringssvar, og bl.a. derfor blev de samme planer et halvt år efter sendt i fornyet høring. Til forskel fra tidligere var der dog denne gang tale om en høring af tiltag, der rent faktisk gavner landbruget, såsom færre kilometer vandløb, bortfald af krav om ændret grødeskæring, bortfald af krav om målrettede efterafgrøder samt indførelse af længere frister i kommunerne.

Overordnet set viser den supplerende høring, at der er blevet lyttet til kritikken, men lydhørheden ændrer dog ikke ved det faktum, at det faglige grundlag for hele vandplansindsatsen er så spinkelt og fejlbehæftet, at den bedste anbefaling vil være at droppe 1. generationsplanerne. I stedet burde kræfterne bruges på at sikre fagligt velfunderede 2. generations vandområdeplaner.

En sådan anbefaling falder også i tråd med den voldsomme kritik, som Rigsrevisionen i marts 2014 afgav

til statsrevisorerne om vandplanerne. Rigsrevisionens hovedkonklusion var en gentagelse af den kritik, som landbruget har rejst gennem flere år, bl.a. at vandplanprocessen ikke har været gennemsigtig, og at det anvendte datagrundlag har været uensartet, forældet og på nogle områder direkte fejlbehæftet. En kritik, som tillige har afstedkommet, at Landbrug & Fødevarer dels har indgivet en klage over den danske stat for overtrædelse af Aarhus Konventionen, dels har fået medhold i Miljø- og Naturklagenævnet, dels har anlagt en retssag.

Måske er det nu på tide, at Miljøministeriet løfter blikket og revurderer vandplansarbejdet i stedet for stædigt at fortsætte med at begå de samme fejl.

■ UHOLDBAR RANDZONELOV

Sideløbende med den fornyede høring af de omstridte vandplaner vedtog regeringen i juni 2014 en ændring af den ligeså omstridte randzonelov. Ændringen betød, at det samlede randzoneareal blev halveret fra 50.000 til 25.000 hektar, og at randzonernes bredde blev reduceret fra ti til ni meter.

Selvom der kvantitativt er tale om en forbedring i forhold til den tidligere lov, ændrer det ikke på det faktum, at randzoneoven fortsat udgør en generel regulering på et yderst usikkert fagligt grundlag; at loven er et voldsomt og helt uacceptabelt indgreb i den private ejendomsret, og at randzonerne mange steder ikke har nogen effekt i forhold til vandmiljømålene.

At det faglige grundlag er særdeles tvivlsomt, understreges af, at Fødevareministeriet med et fingerknips pludselig reducerede randzonebredden fra ti til ni meter. Det viser med al tydelighed, at det ikke er en faglig vurdering af randzonernes effekt, der har fastlagt bredden, men et politisk kompromis.

Udlægning af randzoner ligner efterhånden mere et politisk mål end et virkemiddel til forbedring af vandmiljøet. Og det store spørgsmål - som landbruget har stillet adskillige gange - er, om der overhovedet er brug for dette virkemiddel. De nyeste analyser inden for området viser, at effekten af randzoner på drænede arealer er marginal, og at udledningen af kvælstof fra landbruget er reduceret langt mere end forventet. Landbruget er altså godt på vej til at realisere målene om at udlede mindre kvælstof til vandmiljøet - vel at mærke helt uden de obligatoriske randzoner.

■ RANDZONELOVEN

Ændringen af randzonenloven betyder, at der fremover alene skal være randzoner langs åbne vandløb og søer i landzoner, som er:

- Offentlige i henhold til vandløbslovens § 9
- Omfattet af 2 meter bræmmekrav i henhold til vandløbslovens § 69
- Omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3
- Målsat i vandplanerne (kendes først, når vandplanerne er vedtaget)

Oveni usikkerheden om randzonernes reelle miljømæssige effekt skal lægges den uklarhed, som stadig omgærder hele randzoneetableringen – til trods for, at den nye lov netop skulle skabe mere klarhed. Det er på ingen måde lykkedes. Der findes på nuværende tidspunkt ikke et fyldestgørende kort, som viser, hvilke vandløb og søer der skal have randzoner; kommunerne administrerer loven meget, meget forskelligt og hertil kommer, at muligheden for kompensation for randzonerne nu er fjernet.

Fjernelsen af kompensationen begrundes bl.a. i tekniske vanskeligheder ved at administrere kompensationsudbetalingen, men uanset begrundelse er der tale om et klart politisk løftebrud, og det virker komplet uforståeligt, at en evt. teknikalitet med kompensationsudbetaling ikke er blevet behandlet tidligere i forløbet. Det er en dybt kritisabel håndtering, som sammen med de øvrige usikkerheder og uklarheder taler for, at randzonenloven bør tages af bordet.

I stedet bør loven erstattes af en målrettet regulering, hvor frivillige randzoner udelukkende indgår som et virkemiddel de steder, hvor de har en dokumenteret effekt, og hvor der er et dokumenteret behov for en indsats. Det er i øvrigt helt i overensstemmelse med Natur- og Landbrugskommissionens anbefaling, og det vil indiskutabelt være langt mere langsigtet og ressourceeffektivt.

■ VÆKSTPLAN FOR FØDEVARER

Netop ord som "ressourceeffektiv", "løsningsorienteret" og "vækstorienteret" havde fundet vej ind i den vækstplan for den danske fødevaresektor, som regeringen præsenterede i december 2013 under overskriften "Danmark i arbejde – vækstplan for fødevarer."

Planen, der skal sætte skub i fødevareerhvervets vækstpotentiale, indeholder fem overordnede indsatsområder, hvor den danske fødevaresektors rammevilkår skal forbedres.

■ VÆKSTPLAN FOR FØDEVARER – FEM HOVEDPUNKTER:

- Bæredygtig og ressourceeffektiv fødevareproduktion
- Løsningsorienteret regulering og kontrol
- Talent, dynamik og eksport i fødevareerhvervet
- Vækstorienteret fødevareforskning og -udvikling
- Styrket adgang til finansiering

Et af de vigtige initiativer er omlægning til rummelige miljøgodkendelser og målrettet regulering, hvilket betyder, at virksomheder fremover i højere grad måles på deres output frem for deres input, således at de kan skrue op for produktionen af kød, mælk og andre produkter, så længe der ikke kommer mere ud af skorstenen eller i kloakken. Samtidig lægges op til hurtigere og lettere adgang til miljøgodkendelser.

Vækstplanen indeholdt også en række initiativer, som – i regeringens optik – skal være med til at styrke landmændenes adgang til finansiering. Det gælder bl.a. ændringer af landbrugsloven, nye finansieringsløsninger i Landbrugets Finansieringsbank, forsøgsordning med medarbejderinvesteringsselskaber, der kan investere i bl.a. primærproduktionen samt Landdistriktsprogramtilskud til miljøvenlige stalde.

Initiativerne er givetvis fremsat som et oprigtigt forsøg på at tænke nyt i forhold til landbrugets finansielle udfordringer, men set fra landbrugets side virker initiativerne som spredt fægtning. Skal landbrugets finansielle udfordringer for alvor løses, kræver det et helt anderledes politisk perspektiv og et helt anderledes afsæt.

■ FINANSIELLE FORHOLD

Som udgangspunkt er det slet ikke landbrugsloven, som spænder ben for erhvervets finansielle udvikling, men derimod den pressede konkurrenceevne og

den hårde beskatning, som erhvervet er underlagt. Det er disse vilkår, som skal liberaliseres. Og for et erhverv - der er drevet af familier gennem generationer - er det bo- og arveafgiften og de tunge omkostninger til generationsskifte, som udgør de absolut største udfordringer.

Det er helt åbenbart, at for mange landbrug og mange mindre virksomheder kan bo- og arveafgiften være tungen på vægtskålen mellem en virksomhed, der udvikles, og en virksomhed, der afvikles. Som det ser ud nu, bliver familieejede virksomheder løbende drænet for likviditet og livsvigtig kapital på grund af øget gældsbelastning - enten fordi virksomhederne vil trække store udbytter ud før generationsskiftet, eller fordi store beløb skal betales i særskat.

Det er en ond cirkel, hvor kapitaldræn, gældssætning, forringede lånemuligheder og ulige rammevilkår tilsammen skaber et vaklende fundament under landbruget. Og fundamentet bliver ikke mere stabilt ved blot at skrue på enkeltelementer. Det er selve det underliggende skatte- og afgiftssystem, som skal ændres, og det sker kun via politisk vilje, handlekraft og mod til at tænke langsigtet.

Det er med andre ord nødvendigt, at der fra politisk hold udvises en synlig vilje og iværksættes en indsats, der kan fremme ejendomsomsætningen ved generationsskifte og styrke bedrifternes likviditet og mulighed for egenfinansiering. Det vil samtidig bane vejen for den unge generation af veluddannede og virkelystne landmænd og medvirke til at nedbringe gennemsnitsalderen i landbrugserhvervet. I den europæiske landbrugssektor er gennemsnitsalderen lige nu 60 år, og kun seks procent af alle landmændene i Europa er under 35 år. Det er ganske uholdbart.

Udfordringen med for mange ældre landmænd og for få unge indgik da også som en del af EU's landbrugspolitik, der blev vedtaget i sommeren 2014.

Reformen indeholder bl.a. en økonomisk støtteordning for unge nystartede landmænd, som fremover vil kunne få op til 25 procent mere i landbrugsstøtte i fem år, såfremt de ansøger om ekstra støtte, inden de fylder 40 år - dog med et loft over støtten på 45.000 kroner. Og selv om den økonomiske håndsrækning ikke batter det store i Danmark, er det et

vigtigt signal, som de europæiske regeringer sender, når de vælger at bakke de unge økonomisk op og dermed sætte gang i generationsskiftet, væksten og jobskabelsen.

■ DANSK SVINEPRODUKTION

Mere vækst og flere arbejdspladser inden for dansk landbrug er et udtalt ønske blandt alle landbrugets parter - ikke mindst Fødevarerforbundet NNF, som arbejder aktivt for flere slagtesvin - men vækst og arbejdspladser kræver handling og konkrete initiativer. Ellers går udviklingen den modsatte vej, og det er de danske slagterier et skræmmende eksempel på. Mange slagteriarbejdere måtte se deres job nedlagt henover året.

Danmarks største slagterier har ikke grise nok at partere, og udgifterne til produktion i Danmark er alt for høje. Så kortfattet kan det forklares, hvorfor flere og flere danske slagterier må fyre medarbejdere. Og løsningen kan formuleres lige så kort: En øget politisk indsats er bydende nødvendig, hvis Danmark skal bevare en stærk svineproduktion, og dansk landbrug skal gøre sig håb om, at nogle af de mange millioner smågrise, der hvert år køres til udlandet, i fremtiden skal fedes op herhjemme.

Flere tiltag kunne gøre det mere attraktivt at producere flere slagtesvin i Danmark: Hurtigere miljøgodkendelser, lettere og billigere finansiering, mindre kontrol og bureaukrati, mulighed for at øge antallet af svin pr. hektar samt et højere proteinindhold i dansk korn, hvilket kunne sænke foderomkostningen. Konkurrenceevnen er sat under hårdt pres, og bedre rammevilkår og investeringer i produktionen er nødvendige, hvis Danmark skal bevare de jobs og den eksport, som fødevaresektoren skaber, også i de yderste områder af landet.

Øget vækst og bedre økonomi går hånd i hånd med øget dyrevelfærd, og derfor var der naturligvis opbakning fra landbruget til den aftale, som blev indgået på det såkaldte "Svinevelfærdstopmøde" i marts 2014 mellem bl.a. fødevareminister Dan Jørgensen, Dyrenes Beskyttelse og Landbrug & Fødevarer.

Aftalen fastslår først og fremmest, at den danske svineproduktion også fremover kan sikre den vækst, som det danske samfund efterlyser, og aftalen cementerer Danmarks førerposition på dyrevelfærd. Aftalen viser desuden, at det selvfølgelig også er

i landmændenes interesse, at dødeligheden i den danske svineproduktion nedbringes, og at der findes holdbare løsninger på en række af de udfordringer, som produktionen står over for.

Aftalen vil først og fremmest sikre en højere dyrevelfærd, men den vil også sikre, at produktionen bliver så effektiv som mulig, så eksporten på sigt kan øges, og mange af de beskæftigede i landbruget og fødevareproduktionen kan sikres arbejde. Det er dog vigtigt, at forspringet i dyrevelfærd ikke bliver større, end at konkurrenceevnen på eksportmarkederne bibeholdes. Bliver forspringet for stort, kan det risikere i en udvikling som i England og Sverige, hvor importen af svinekød stiger år for år.

■ AFSLUTNING

Set i bakspejlet blev året præget af en række politiske resultater, skabt i samspil med landbrugets organisationer: Vækstpakkens elementer om en reduktion af PSO-afgiften og en afskaffelse af den såkaldte brændeafgift; vækstplan for fødevarer med konkrete tiltag og gode intentioner som fx ambitionen om at øge råvaregrundlaget; målet om hurtigere sagsbehandlingstider på husdyrgodkendelser,

en halvering af randzonearealet og krav om færre efterafgrøder.

Det er alt sammen små positive elementer, men de har karakter af "hop på stedet". De flytter ikke noget. I det store og langsigtede perspektiv er der brug for langt større politisk handlekraft, vilje og mod til at tænke visionært og mod til at træffe de måske upopulære beslutninger, som henover de to næste årtier kan skabe arbejdsro og arbejdsglæde på landet.

Selvfølgelig er den enkelte landmand ansvarlig for sin egen forretning. Men faktum er, at dansk landbrug er ramt af så mange politisk bestemte omkostninger og begrænsninger, at danske landmænd taber i konkurrencen med kollegerne i nabolandene.

Nøglen til vækst i landbruget er produktion af mere mælk, flere slagtesvin og mere korn af høj kvalitet. Vækst kræver vilje, og vejen dertil hedder færre byrder og bedre rammebetingelser. Og der er ingen vej udenom, hvis landbruget og den danske fødevaresektor fortsat skal holde hånden under dansk eksport og dermed fortsætte sit væsentlige bidrag til det danske velfærdssamfund.

PATRIOTISK SELSKAB I ÅRETS LØB

Fastholdelse af medlemsantallet for aktive landbrugere, et resultat bedre end budgetteret, afholdelse af en række vellykkede arrangementer samt øget fokus på de gode samarbejdsrelationer, også i udlandet. Det er nogle af de overskrifter, som prægede 2013-2014 hos Patriotisk Selskab.

■ UDVIKLINGEN I REGNSKABSÅRET

Årets resultat blev 1.253.776 kroner mod 654.722 kroner i regnskabsåret 2012/2013. Resultatet overføres til Selskabets egenkapital, som udgjorde 16.785.030 kroner ved regnskabsårets slutning.

Årets resultat blev bedre end budgetteret. Årsagen til dette skal primært findes i resultatandelen fra A/S Det Fynske Landbocenter. På trods af uændrede uddebiteringspriser var der igen vækst i omsætningen fra de faglige afdelinger, og den samlede topelinje steg knap 4 procent i forhold til det foregående driftsår.

Markedsandel for planteavlserådgivning udvikler sig fortsat, ligesom der i året kunne konstateres en opblødning i markedet for husdyr og miljørådgivning. Selskabets indsats på udlejning af fast ejendom har ligeledes betydet udvidelse af den juridiske rådgivning. Der etableres løbende nye netværksgrupper

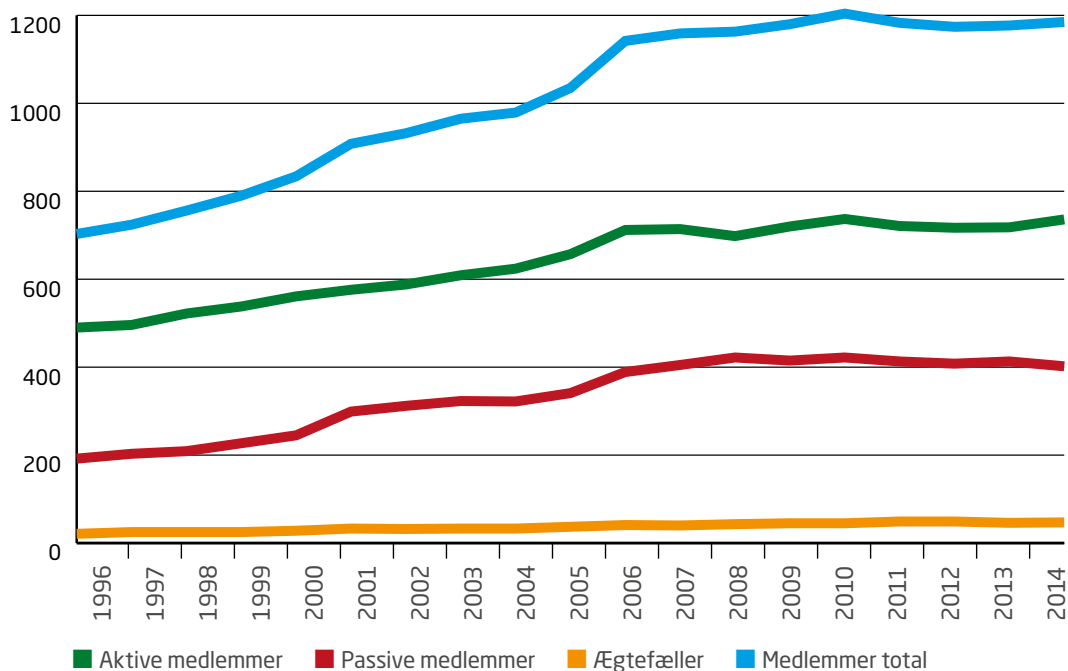
i medlemskredsen med henblik på en nærværende og målrettet rådgivning til den enkelte på specifikke områder.

Der har i året været arbejdet med en ny strategiplan, som understøtter Selskabets mål om fortsat vækst. Strategien forventes løbende implementeret og eksekveret frem mod 2020.

På trods af erhvervets strukturtilpasning mod færre og større enheder lykkes det fortsat at fastholde medlemsantallet for aktive landbrugere. Selskabets strategi om fokus på faglighed og på landbrugsrådgivningen som det væsentlige bevirker, at Selskabet fastholder og udvider sin andel af markedet for landbrugsrådgivning.

Ledelse og bestyrelse anser årets resultat som tilfredsstillende.

Medlemsudvikling 1996 - 2014

Udviklingen i det kommende år

Der budgetteres med et mindre overskud for regnskabsåret 2014/2015 end realiseret i 2013/2014.

Rådgivning fra Økonomiafdelingen forventes fortsat at udgøre 2/3 af den samlede omsætning i salg af rådgivning.

Patriotisk Selskabs andel af den samlede landbrugsrådgivning har været stigende i de senere år. Ledelse og bestyrelse forventer, at denne udvikling fortsætter.

■ SAMARBEJDSRELATIONER

I det daglige har Patriotisk Selskab et tæt og konstruktivt samarbejde med en lang række danske virksomheder og organisationer. Et samarbejde, der er med til at styrke rådgivningen og sikre den synergi, der skaber fremdrift og fornyelse.

Samarbejdsrelationerne spænder vidt - fra specifik faglig rådgivning til politisk interessevaretagelse. Henover året har selskabet samarbejdet med bl.a.:

Svinerådgivning

På det svinefaglige område er der et samarbejde med bl.a. Porcus Svinefagdyrlæger & agronomer, DK-Svinerådgivning A/S, Midtjysk Energirådgivning, Danish Farm Design og Skov A/S.

Økonomirådgivning

Inden for økonomirådgivning samarbejdes med en række revisionsfirmaer og advokater samt diverse realkredit- og pengeinstitutter.

Juridisk rådgivning

Inden for juridisk rådgivning samarbejdes med Ejendomsforeningen Danmark og en række advokatfirmaer.

Planteavlslrådgivning

Inden for planteavlslrådgivning samarbejdes med Stiftelsen Hofmangsgave, Bramstrup Videncenter, DLG /FAF og DLF-Trifolium, der alle bidrager i forbindelse med afdelingens forsøgsarbejde og maskindemonstrationer. I forbindelse med jordbundsanalyser samarbejdes med AGROLAB Group i Tyskland.

Miljørådgivning

Inden for miljørådgivning samarbejdes med bl.a. Dansk Vindmølleforening.

Politisk interessevaretagelse

I forbindelse med politisk interessevaretagelse samarbejdes med Tolvmandssektionen, Danske Godser og Herregårde samt Dansk Skovforening.

Organisatoriske samarbejdspartnere

Patriotisk Selskabs organisatoriske samarbejdspartnere tæller Landbrug & Fødevarer, Videncentret for

Landbrug, Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, Dansk Planteskoleejer Forening, BYFO, Fynsk Landbrugs Eventforening og Centrovive.

Øvrige samarbejdspartnere

Øvrige samarbejdspartnere tæller Syddansk Universitet, KU-Science og en række landbrugsskoler. Disse samarbejdsrelationer vedrører især produktudvikling, undervisning og rekruttering.

■ DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

Ved siden af de hjemlige samarbejdsrelationer er Patriotisk Selskab også involveret i en række stærke, internationale samarbejdsrelationer. Danmark er i skarp konkurrence med verdens øvrige eksportlande, og derfor anses det som en vigtig og fremtidssikret investering, at Patriotisk Selskabs konsulenter fastholder og udvikler de tætte relationer til samarbejdspartnere både i og udenfor Europa.

Samarbejdsrelationerne sikrer medlemmerne den nyeste forskning og viden om udviklingen på de internationale markeder og giver tillige mulighed for at foretage benchmarkanalyser og hente inspiration til udviklings- og vækstmuligheder for medlemmerne. Også i det forgangne år har selskabet derfor arbejdet for en styrkelse af disse internationale relationer.

Det gælder bl.a. det internationale netværk af landbrugsøkonomer, Agri Benchmark Cash Crop, som Patriotisk Selskab har deltaget i siden 2007. Via medlemskabet bidrager selskabet bl.a. til den årlige Cash Crop Report og deltager tillige i den årlige Cash Crop konference, som i 2014 blev afholdt i Iowa, USA.

■ LANDBRUG & FØDEVARER

Også samarbejdet med organisationen Landbrug & Fødevarer har været velfungerende henover året. Det er glædeligt at konstatere, at der igen har været stor aktivitet fra Landbrug & Fødevarers side, både på de organisatoriske linjer i form af formandsmøder og foredrag rundt om i hele landet og på de politiske linjer i form af konstant fokus på landbrugets mærkesager og konstant pres på det politiske system.

Henover året har det desuden skinnet tydeligt igennem, at Landbrug & Fødevarer har lagt kræfter i at tænke modtagerorienteret i deres kommunikation, og at organisationen som helhed arbejder på at levere endnu flere historier til medierne, båret af høj troværdighed og faktabaseret viden.

Patriotisk Selskab bakker op om denne linje og ønsker også fremover at understøtte tiltag og initiativer.

■ DLBR-SAMARBEJDET

I det daglige har Patriotisk Selskab et godt samar-

bejde med Videncentret for Landbrug, men selskabet er stadig ikke en del af DLBR-samarbejdet, da det fortsat er uklart, hvordan dette samarbejde og de deraf følgende omkostninger skaber værdi for medlemmerne.

DLBR-samarbejdet består af kernemedlemmer, som har stemmeret og bliver involveret i diverse tiltag. Patriotisk Selskab er såkaldt netværksmedlem, som teknisk set er medejer af diverse produkter og således også har adgang til det meste. Der er imidlertid tale om en pakkeløsning, som selskabet ikke selv har indflydelse på og heller ikke har mulighed for at plukke i. Indmeldelse i DLBR-samarbejdet ville teknisk set betyde en stemme for Patriotisk Selskab, men i praksis vil det intet ændre.

Patriotisk Selskab så gerne, at DLBR forblev tro mod det oprindelige formål: At opretholde et fagligt beredskab til støtte for den politiske agenda hos Landbrug & Fødevarer og ikke mindst samle fællesskabet om de faglige spidskompetencer, som de enkelte rådgivningscentre ikke kan løfte.

■ FYNISK LANDBRUGS EVENTFORENING

Det Fynske Dyrskue, som Patriotisk Selskab bidrager væsentligt til, blev i år afholdt for 132. gang, og med knap 50.000 gæster blev dyrskuet igen en markant begivenhed for landbruget på Fyn. Dyrskuet formåede at fastholde et stort antal heste- og kvægudstillere og måtte melde udsolgt af standpladser. Årets dyrskue præsenterede desuden en række nye tiltag, bl.a. øget fokusering på fødevarer, mere musikalsk underholdning og flere tiltag, der var målrettet børnefamilierne.

I lighed med sidste år blev der udsendt to fribilletter til samtlige medlemmer af Centrovic og Patriotisk Selskab. Igen i år blev billetterne taget godt imod. Ca. 620 af Patriotisk Selskabs medlemmer benyttede sig af billetterne.

Også fra pressens side var der stor interesse for at følge og bringe omtale af dyrskuet, og der var således mange og lange reportager fra skuet i både tv, radio, dagspresse og fagpresse.

Det økonomiske resultat for Det Fynske Dyrskue ventes at ende med et underskud; dog et mindre underskud end de foregående år. Det skyldes især et lavere antal betalende gæster end forventet, hvilket

kan hænge sammen med, at dyrskuet var i stærk konkurrence med andre arrangementer, der løb af stablen dels i Odense, dels på hele Fyn den samme weekend.

Besøgstallet viser dog, at der stadig er et stort publikum, som er interesseret i at opleve, hvad moderne fynsk landbrug formår, når det præsenteres som en god kombination af faglighed og fornøjelighed.

Patriotisk Selskab anser det for vigtigt ikke blot at bibeholde Det Fynske Dyrskue som en årligt tilbagevendende - og økonomisk bæredygtig - begivenhed, men også at få skuet til at udvikle sig og forblive et positivt udstillingsvindue for landbrug og fødevarer ud mod befolkningen.

■ A/S DET FYNske LANDBOCENTER

Patriotisk Selskab ejer ejendomsselskabet A/S Det Fynske Landbocenter, der ejer ejendommen Ørbækvej 276, Odense. Gennem de seneste år er der foretaget en række forbedringer og vedligeholdelsesarbejder på såvel ejendommen som udenomsarealerne.

I det kommende år iværksættes en større renovering af lys og lofter, og inden for en årrække vil en renovering af vinduerne også komme på tale.

Ejendommen har p.t. tre lejere: Patriotisk Selskab, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer og DK-Svinerådgivning A/S.

■ DIREKTION, BESTYRELSE OG UDVALG

Pr. 1. november 2013 tiltrådte Christian Himmelstrup Vesterager som direktør i Patriotisk Selskab og udgør sammen med adm. direktør Nils Rasmussen selskabets direktion. Direktionen deltager i bestyrelsens møder.

Patriotisk Selskabs bestyrelse består af fem generalforsamlingsvalgte medlemmer og en medarbejderrepræsentant.

Der har i årets løb været afholdt en række møder præget af god og konstruktiv debat, ikke mindst i forhold til den aktuelle politiske dagsorden. Hovedtemaet på bestyrelsens møder er forretningsudvikling, herunder orientering til og fra henholdsvis bestyrelse, direktion og de faglige udvalg, den aktuelle erhvervspolitiske situation, selskabets økonomi

samt sager i relation til A/S Det Fynske Landbocenter og Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond.

Udvalgene

Patriotisk Selskab har tre stående udvalg: Økonomiudvalget, Husdyrbrugsudvalget og Planteavlsudvalget. Udvalgenes formål er dels at give sparring til de respektive afdelinger og selskabets ledelse (bestyrelse og direktion), dels at være selskabets ambassadører i faglige sammenhænge.

Udvalgene er sammensat med en formand valgt blandt bestyrelsens fem generalforsamlingsvalgte medlemmer, fire generalforsamlingsvalgte medlemmer, direktionen og ledende medarbejdere fra de respektive afdelinger.

Bestyrelsens og udvalgenes sammensætning pr. 1. september 2014 fremgår af Årsberetningen side 3.

■ STRATEGIPROCES

I efteråret 2012 iværksatte bestyrelsen en ny strategiprocess med fokus på perioden 2013-2020.

Processen blev indledt med et fælles møde for bestyrelse, udvalg, direktion og ledende medarbejdere. Blandt mødets hovedtemaer var:

1. Strategiske samarbejder
2. Udvalgsstrukturen
3. Optimal rekruttering
4. Fremtidens vækstområder for rådgivningen
5. Internationalt samarbejde - benchmarking og rådgivning i udlandet.

■ STRATEGIPROCES

- **Primo 2013:** Hovedplan 2008-2013 afsluttes og strategiprocessen iværksættes. Bestyrelsen definerer de fem hovedmål, der er strategiens sigte.
- **Medio 2013:** Alle afdelinger og medarbejdere inddrages i idéfasen. Der skabes et idékatalog på baggrund af medarbejdernes input, som resten af strategiprocessen baseres på.
- **Eftersommer 2013:** Adm. direktør deltager i strategidiskussioner ved team- og afdelingsmøder i hele organisationen.
- **Ultimo 2013:** Modellen for STRATEGI2020 udvælges. Begreberne "strategisk gennembrud" henholdsvis "strategisk aktion" introduceres. Ledergruppen aktiveres og forbereder - på baggrund af idékataloget - de første strategiske gennembrud og strategiske aktioner frem mod leder- og strategiseminaret i februar 2014. Bestyrelsen justerer selskabets vision og mission.
- **Februar 2014:** Leder- og strategiseminar afholdes for ledergruppen. God ledelse og strategi hægtes sammen, og de forberedte strategiske gennembrud og strategiske aktioner præsenteres, diskuteres og formes. STRATEGI2020's tre hovedbudskaber identificeres og klargøres til kommunikation. Efterfølgende rapporteres status på strategiprocessen på henholdsvis fællesmøde og bestyrelsesmøde.
- **Marts 2014:** First draft af STRATEGI2020 sammenskrives af direktionen og præsenteres på ledermøde. På netværksmøde - for bestyrelse, udvalg og ledergruppe - gives efterfølgende status på strategiprocessen.
- **April 2014:** Final draft sammenskrives af direktionen efter input fra ledergruppen og præsenteres på ledermøde.
- **Maj 2014:** STRATEGI2020 godkendes på bestyrelsesmøde og udrulning i organisationen påbegyndes.
- **September 2014:** Strategi2020 Kick Off for hele selskabet med fokus på, at hver enkelt medarbejder efterfølgende er klar over, hvordan vedkommende kan bidrage til strategiens succes, herunder helt konkrete daglige mønstre, der henholdsvis bibeholdes, sløjfes og påbegyndes.
- **I 2016** afholdes midtvejsstatus. Strategien efterses ved denne lejlighed og justeres om nødvendigt. I 2019 indledes den fremtidig strategiprocess.

Konklusionerne fra mødet blev efterfølgende gennemarbejdet af bestyrelse og direktion. I april 2013 afholdt bestyrelse, udvalg og ledergruppe et netværksmøde, hvor bestyrelsen fremlagde og gennemgik status på strategiprocessen, ligesom oplæg til ny vision og mission blev drøftet.

I løbet af efteråret og vinteren 2013 blev medarbejderne involveret i strategiprocessen, og der blev indsamlet idéer og materiale fra samtlige afdelinger og medarbejdere.

Herefter blev det omfangsrige materiale struktureret i et idékatalog, der medio 2013 igen blev diskuteret på afdelingsmøder i hele selskabet. Strategiprocessen led et afbræk i forbindelse med direktørskiftet, idet man afventede den nye direktions tiltræden, før der blev arbejdet videre med en proces oven på idékataloget. Ultimo 2013 satte den nye direktion atter fokus på strategiprocessen, der således har fulgt tidsplanen, der er angivet på side 20.

■ MEDARBEJDERE OG HR

I januar 2014 gennemførtes en trivselsundersøgelse i selskabet. Undersøgelsen gennemføres hvert andet år, og næste undersøgelse finder således sted i 2016. I 2014 blev svarprocenten markant forbedret - fra 74 procent til 84 procent, hvilket viser et

stigende engagement og samtidig øger validiteten af undersøgelsen.

Resultaterne afspejlede i år en overordnet positiv udvikling, og samlet set er ingen af de undersøgte områder faldet i vurdering.

Uddannelsesfordeling

Flere forskellige uddannelsesretninger er repræsenteret i selskabet, hvilket er et vigtigt parameter med

UDDANNELSESFORDELING PR. 1. SEPTEMBER 2014*			
UDDANNELSE	ANTAL	UDDANNELSE	ANTAL
Agrarøkonom	2	Jordbrugsteknolog	6
Akademimerkonom	3	Kontorassistent	3
Cand.agro.	12	Landbrugstekniker	8
Cand.jur.	2	Merkonom	11
Cand.merc.	3	Reg.revisor	5
Cand.polyt.	1	Regnskabsassistent	4
Cand.silv.	2	Statsautoriseret revisor	2
Executive MBA	1	Stud.jur.	1
HD	7	Andet	1

* Flere medarbejdere har mere end en uddannelse. Det er kun den længstvarende/højeste, der er nævnt.

henblik på at kunne tilbyde kunderne specialiseret rådgivning på et højt fagligt niveau inden for forskellige fagområder. Der er løbende fokus på at understøtte relevant efteruddannelse, dygtiggørelse og erfaringsudveksling med kolleger, så selskabet også ad den vej understøtter medarbejdernes muligheder for at være faglige, skarpe og toneangivende rådgivere.

Bemanding og anciennitet

Antallet af ansatte i Patriotisk Selskab udgjorde pr. 1. september 2014 i alt 74 medarbejdere. Medarbejdernes anciennitet viser, at 70 procent af medarbejderne har været i selskabet over fem år, og 42 procent har været ansat over 10 år. Således er erfaringsniveauet i selskabet højt, og med fastholdelsen af kompetente medarbejdere sikres samtidig kontinuitet, lagring af viden og færrest mulige konsulent skift for kunderne.

Gennemsnitsalder og kønsfordeling

Gennemsnitsalderen i Patriotisk Selskab er 44 år, og medarbejderne er jævnt fordelt aldersmæssigt, hvilket anses som positivt. Pr. 1. september 2014 var kønsfordelingen 40 kvinder og 34 mænd i Patriotisk Selskab.

ALDERSFORDELING	
ALDER	ANTAL
< 25 år	0
26 - 35 år	21
36 - 45 år	20
46 - 55 år	20
56 - 60 år	8
61 - 75 år	5

Sygefravær

I perioden 1. april 2013 til 31. marts 2014 var det gennemsnitlige sygefravær på 2,80 procent, hvilket er et forholdsvis lavt sygefravær, ikke mindst i lyset af, at selskabet i det forgangne år har været ramt af langtidssygemeldinger.

KOMMUNIKATION

Som en del af Patriotisk Selskabs strategiproces indgår også en kommunikations- og pressestrategi. Kommunikationsstrategien supplerer selskabets overordnede strategi og udpeger fokuspunkter og indsatsområder for perioden 2013-2020. Strategien

udarbejdes af og forankres hos kommunikationskonsulenten i samarbejde med direktion og ledelse.

Patriotisk Selskab har gennem alle årene arbejdet med selskabets image og omdømme i omverdenen, og dette arbejde er fortsat det gennemgående tema i selskabets kommunikation og profilering.

Med udgangspunkt i selskabets centrale kerneværdier skal kommunikationsstrategien sikre, at Patriotisk Selskab forbliver den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrugsvirksomheder og relateret virksomhed, og at selskabet med udgangspunkt i Danmark yder det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

Den eksterne corporate kommunikation med kunder, journalister, samarbejdspartnere og andre interessenter foregår primært via selskabets hjemmeside, artikler i dags- og fagpressen og det elektroniske nyhedsbrev "Nyt fra Patriotisk Selskab", som i løbet af 2014 er blevet udvidet med flere artikler og større udsendelsesfrekvens, således at nyhedsbrevet nu udsendes 2-4 gange om måneden.

Netværk, arrangementer og møder

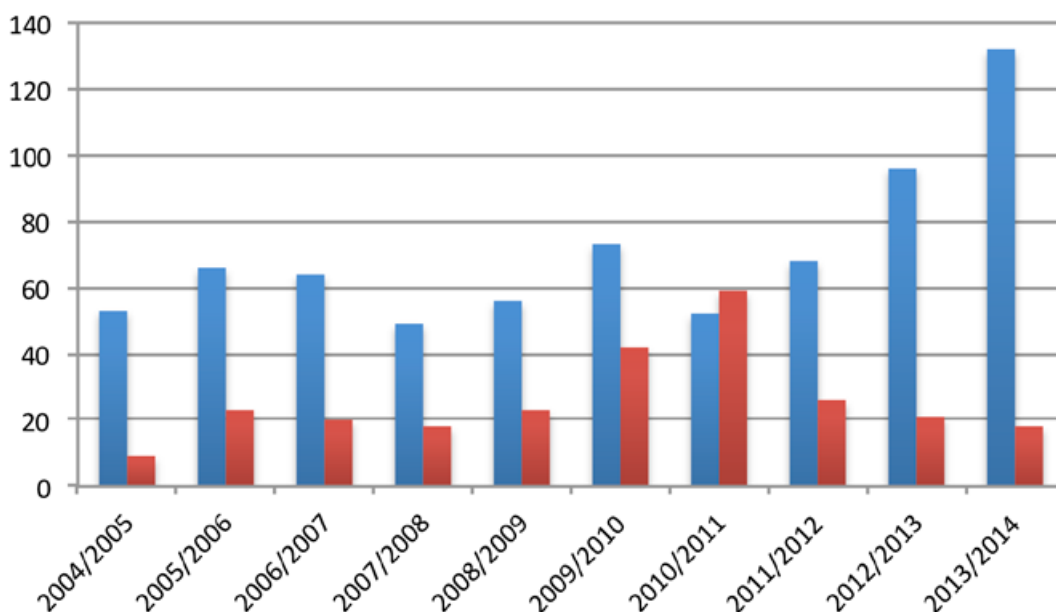
Sideløbende med den overordnede virksomhedskommunikation udsendes målrettede dagsaktuelle informationer, ligesom der afholdes faglige arrangementer, herunder webinars, inden for selskabets tre faglige søjler - Økonomi, Planteavl og Husdyr, miljø og jura. Denne fagspecifikke formidling understøtter dels den overordnede kommunikationsindsats; dels kontakten til kunder, medier og øvrige interessenter.

Disse faglige møder og arrangementer samt andre målrettede kommunikationstiltag er nærmere beskrevet under de enkelte faglige afdelinger, hvor også flere af selskabets netværksgrupper er nærmere omtalt:

- Netværksgruppen Agromarkedet og handelsstrategi
- Netværksgruppen Viden om vand
- Netværksgruppen Juletræsproducenter
- Netværksgruppen Natura2000
- Netværksgruppen Udlejning
- Netværksgruppen Administration
- Netværksgruppen Erfa Natur & Vildt
- Netværksgruppen Fyns Piledyrkergruppe
- Netværksgruppen G12-Ledernetværk

Synlighed i medierne i perioden 2004/2005 - 2013/2014

■ Fagligt ■ Politisk

Medieomtale og pressekontakt

De faglige medier og dagspressen udgør en af Patriotisk Selskabs centrale kommunikationsplatforme, idet disse medier giver mulighed for at nå bredt ud og synliggøre selskabets rådgivning, aktiviteter og standpunkter for en bred offentlighed.

Patriotisk Selskab har de seneste mange år arbejdet bevidst med formidling via pressen og har kunnet konstatere en støt stigende pressedækning gennem årene – både i antallet af politiske og virksomhedsrelaterede artikler og i antallet af faglige artikler. Der er desuden etableret faste samarbejder om levering af faglige artikler og kronikker til udvalgte medier.

Antallet af negative omtaler er ikke opgjort, men der har skønsmæssigt kun været ganske få.

Omtalen af Patriotisk Selskab og selskabets aktiviteter er primært sket i de faglige medier såsom EffektivtLandbrug, LandbrugsAvisen og Landbrug FYN, mens omtalen i de ikke-faglige, regionale og landsdækkende medier er mere sporadisk.

Der har i årets løb været en markant stigning i antallet af faglige artikler, hvilket falder fint i tråd med selskabets satsning på en stærk faglig profil.

Som en understøttelse af den eksterne kommunikation oprettede selskabet i foråret 2014 en virksomhedsside på det faglige onlinenetværk, LinkedIn; verdens største database med erhvervsprofiler og fokus på CV, netværk, jobs og faglighed. Som medie til at skabe kontakt til og udvide selskabets faglige netværk er LinkedIn særdeles effektivt, og LinkedIn-tilstedeværelsen understøtter samtidig Patriotisk Selskabs værdier om høj faglighed og rådgivning på et førende niveau.

Selskabets LinkedIn-profil bruges bl.a. til at rekruttere nye medarbejdere og til at markedsføre rådgivningsydelser, faglige arrangementer, artikler i fagmedier m.m. Profilen havde pr. 1. september 2014 i alt 165 følgere, og over halvdelen af selskabets ansatte har oprettet en personlig profil, hvorfra de bistår med at profilere selskabet.

■ TAK FOR GODT SAMARBEJDE

Også i år skal der lyde en stor tak til såvel bestyrelses- og udvalgsmedlemmer som ledere og medarbejdere for et godt samarbejde og en engageret indsats, der betyder, at selskabet igen i år kommer ud med et fint resultat, samtidig med at selskabet står endnu bedre rustet til fremtiden.

Bestyrelsen pr. 1. september 2014

Peter Cederfeld de Simonsen
Bestyrelsesformand

Søren F. Bonde
Næstformand
Formand for Husdyrbrugs-
udvalget

Carl Boisen Thøgersen
Bestyrelsesmedlem
Formand for Planteavls-
udvalget

Bendt Wedell
Bestyrelsesmedlem
Formand for Økonomi-
udvalget

Jørgen Stougaard
Bestyrelsesmedlem
Medlem af Husdyrbrugs-
udvalget

Allan Liseth
Bestyrelsesmedlem
medarbejdervalgt

Direktion og stabsfunktioner pr. 1. september 2014

Nils Rasmussen
Adm. direktør
nr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5470

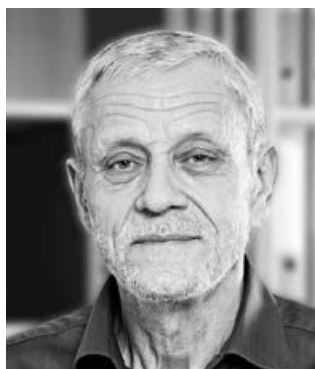
Christian Himmelstrup Vesterager
Direktør
chv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5480

Marianne Neumann
Sekretariatschef
mn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5411

Birgitte Steenberg
Receptionist
bst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5416

Knud Erik Christensen
Pedel
kec@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5414

Rikke Barnbæk Jensen
Controller
rbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5419

Tina Christiansen
Løn- og økonomimedarbejder
tch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Linda Keldmann
HR-konsulent
lik@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5409

PLANTEAVLSAFDELINGEN

DELTAGELSE I ET STORSTILET PROJEKT OM JORDENS FRUGTBARHED, FOKUS PÅ DEN NYE DIREKTE AREALSTØTTE, EN VELBESØGT PLANTEAVLSKONFERENCE OG TO JUBILÆUMSAFTENER PÅ BRAMSTRUP FORSØGSMARK. DET ER NOGLE AF DE TILTAG, SOM PLANTEAVLSAFDELINGEN SATTE I VÆRK I DET FORGANGE ÅR. HERTIL KOMMER DEN DAGLIGE RÅDGIVNING AF OVER 400 MEDLEMMER OG 3-4 ÅRLIGE MARKBESØG PÅ CA. 82.000 HEKTAR, FORDELT OVER HELE LANDET.

■ PROJEKT MED FOKUS PÅ JORDENS FRUGTBARHED

Som led i Planteavlsafdelingens fokus på jordens frugtbarhed (Dexter ratio) og jordens evne til at opretholde et sundt og stabilt udbytte er afdelingen gået aktivt ind i et storstilet nationalt projekt under overskriften "Implementing soil spectra in the assessment of soil quality" (SOIL-SPEC); "Implementering af jord spektroskopisk ved evaluering af jordens kvalitet".

I projektet, der ledes af Aarhus Universitet via midler fra Fødevareministeriets Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), skal forskere udvikle en ny, praktisk og omkostningseffektiv målemetode, der kan analysere jorden i detaljer ved hjælp af spektroskopi, dvs. måling ved forskellige bølgelængder, som giver information om jordprøvens kemi.

Projektet udspringer af Natur- og Landbrugskommissionens anbefaling af et paradigmeskift for landbruget i retning af en mere målrettet regulering af landbrugsdriften. Men for at en målrettet miljøregulering kan fungere i praksis, kræves der detaljeret viden om jordens kvalitetsparametre, bl.a. jordens tekstur, jordens indhold af organisk materiale og jordens evne som vækstmedie.

Ud over forskere fra Aarhus Universitet deltager FOSS Analytical, der skal udvikle og implementere analysemetoderne, mens Patriotisk Selskab skal forestå jordprøveudtagningen og derigennem levering af data om sædskifte og dyrkningsmetoder samt medvirke til at udbrede viden om og anvendelse af metoden fra projektet direkte til landmændene.

■ PLANTEAVLSKONFERENCE

Planteavlskonferencen 2014 blev afholdt under overskriften "Inspiration for praktikere - optimér din planteavl". Konferencen, der satte fokus på den nyeste lovgivning, på gylle og på det kommende års udfordringer, havde bidrag af ikke blot Patriotisk Selskabs egne konsulenter, men også af udefrakommende eksperter.

■ PLANTEAVLSKONFERENCE 2015

Planteavlskonference 2015 afholdes på Odense Congress Center onsdag den 28. januar 2015. Indbydelse med dagsorden udsendes ca. 8 dage før konferencen.

I alt 230 deltog i konferencen, heriblandt flere forskere fra landets universiteter, landskonsulenter og udenlandske forskere. Blandt foredragsholderne var bl.a. Annette Vestergaard fra Videncentret for Landbrug, lektor René Gislum og seniorforsker Lise Nistrup Jørgensen fra Aarhus Universitet, Dr. Ute Kropf fra Fachhochschule Kiel og Søren Ilsøe fra Knudstrupgård.

■ BRAMSTRUP: 10 ÅRS JUBILÆUM

Åben forsøgsmark på Bramstrup i 2014 tiltrak flere deltagere end nogensinde før. Over 600 gæster mødte op til de to informative og inspirerende aftener, hvor forsøgene på Bramstrup viste sig fra deres bedste side. Bramstrup Videncenter, DLG, DLF og Patriotisk Selskab kunne i 2014 fejre 10 års jubilæum som åben forsøgsmark, og for at markere de forudgående 10 års succesfulde arrangementer og samtidig kigge frem mod de næste 10 års udfordringer og muligheder i planteavl, blev temaet præsenteret under overskriften "Planteavl i 2024".

■ BRAMSTRUP FORSØGSMARK 2015

Bramstrup Forsøgsmark 2015 afholdes onsdag den 10. juni og torsdag den 11. juni 2015.

Begge aftener bød på markvandring i forsøgsmarken, gennemgang af forsøgene og god ping-pong mellem repræsentanter fra kemikaliefirmaer og planteavlskonsulenter. Derudover blev nogle af fremtidens hjælpeværktøjer i planteavlen gennemgået og fremvist, herunder en introduktion til Yaras N-sensor og differentieret kvælstoftildeling, Horsches selvkørende sprøjte med den nyeste bomteknologi og Bogballes kunstgødningsspreder med automatisk lukning i kiler. Også droner blev fremvist og demonstreret.

Begge aftener bød desuden på faglige indlæg om "Intelligent og bæredygtig planteproduktion" ved Svend Christensen, professor og institutdirektør på Københavns Universitet, og om "Gødning i år 2024 - regler og muligheder" ved René Gislum, lektor ved Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet samt mulighed for en snak med konsulenter fra selskabets Planteavlsafdeling og fra Husdyr, miljø og juraafdeling samt repræsentanter fra de deltagende kemikaliefirmaer.

■ SORTSFORSØG: FORSØGSENHED FYN

For andet år i træk lå sortsforsøgene i 2013/2014 hos Forsøgsenhed Fyn. I disse meget store forsøg afprøves kommende sorter for udbytte og dyrkningsegenskaber. Forsøgene ligger på Bramstrup, og denne nærhed skaber gode muligheder for hele tiden at følge udviklingen.

FRA ENKELTBETALING TIL DIREKTE AREALSTØTTE

Fra 2015 bliver enkeltbetalingen erstattet af den nye direkte arealstøtte, som består af grundbetalingen, grønne krav, støtte til unge landmænd og ø-støtte. Grundbetalingen erstatter således enkeltbetalingen og vil fremover udgøre 2/3 af den højst opnåelige støttesats. Den sidste tredjedel opnås ved, at bedrifterne dels har flere afgrøder pr. år, dels har Miljøfokusområder (MFO), dels ved at Danmarks andel af permanente græsarealer opretholdes.

Kravet om flere afgrøder gælder for bedrifter over 10 hektar. Som hovedregel skal bedrifter mellem 10 og 30 hektar dyrke mindst to forskellige afgrøder pr. år, og heraf må hovedafgrøden højst udgøre 75 procent. Bedrifter over 30 hektar skal som hovedregel dyrke mindst tre forskellige afgrøder pr. hektar, og heraf må hovedafgrøden højst udgøre 75 procent, og

de to største afgrødekategorier må højst udgøre 95 procent tilsammen.

Miljøfokusområderne skal fremover udgøre fem procent af omdriftarealet på landbrug over 15 hektar. Miljøfokusområder er lovpligtige randzoner og landskabselementer, der er omfattet af GLM-krav såsom fortidsminder og søer, brak, lavskov og efterafgrøder/græsudlæg. De forskellige MFO'er er vægtet forskelligt i forhold til deres værdi, efter nedenstående faktorer:

MFO-TYPE	VÆGTNINGSFAKTOR
Lovpligtige randzoner og 2 m bræmmer	1,5
GLM-søer og fortidsminder	1,0
Brak	1,0
Lavskov	0,3
Efterafgrøder og græsudlæg	0,3

Der er selvfølgelig undtagelser til disse krav.

Hvis der lægges efterafgrøder ud på en smart måde, kan de både opfylde kravene til lovpligtige efterafgrøder og til efterafgrøde for MFO-arealer. For frøavlere og til dels kvægbrug er det vigtigt at bemærke, at udlæg lagt ud i vårsæd 2015 kan tælle med som MFO-efterafgrøde i 2015.

Planteavlsafdelingen.

Planteavlsafdelingen pr. 1. september 2014

Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent
eap@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5430

Troels Toft
Chefkonsulent
tt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5434

Rune Munch-Andersen
Seniorkonsulent
rma@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5435

Morten Holmgaard
Konsulent
mho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5439

Morten Eshøj
Konsulent
mes@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5481

Jan Nielsen
Konsulent
jan@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5432

Michael Steensgaard Toft
Konsulent
mst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5437

Mia Worsøe Hansen
Konsulent
miw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5438

Peter Hvid
Konsulent
phv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5421

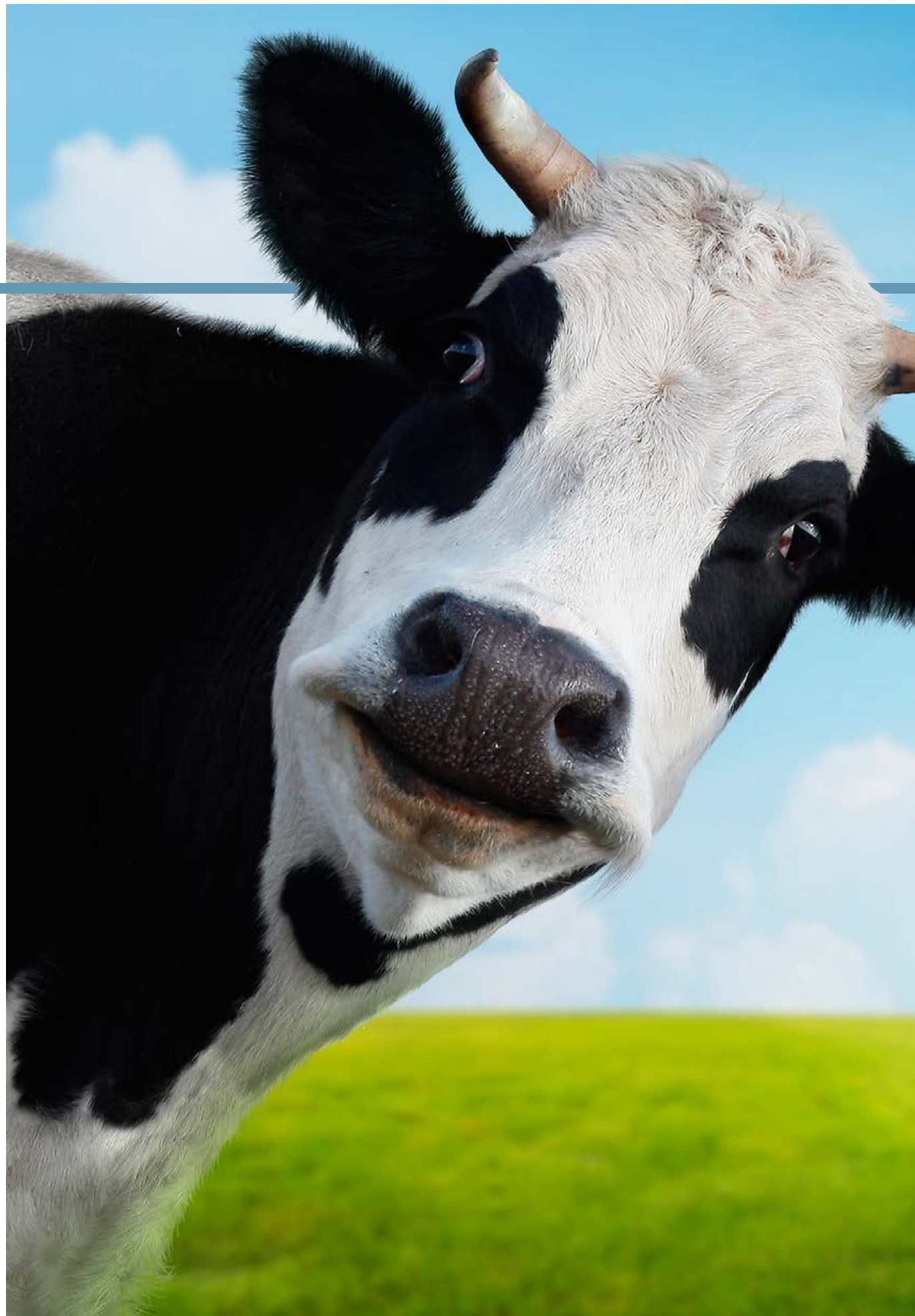
Sara Bjergskov
Konsulent
sab@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5412

Jette Post
Sekretær
jp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5417

ØKONOMIAFDELINGEN

EN STYRKELSE AF STRATEGISK VIRKSOMHEDSRÅDGIVNING,
ETABLERING AF NY NETVÆRKSGRUPPE MED FOKUS PÅ
MARKEDSINDSIGT OG HANDELSSTRATEGI SAMT TEST AF
NYE ONLINESYSTEMER TIL ELEKTRONISK REGISTRERING,
FAKTURERING, ARKIVERING OG BUDGETTERING. DET ER
NOGLE AF DE TILTAG, DER BLEV IVÆRKSAT HENOVER ÅRET I
PATRIOTISK SELSKABS ØKONOMIAFDELING.

■ LANDBRUGETS ØKONOMI

De foreløbige driftsanalyser for 2013 viser, at plante- og svinebedrifterne har haft en nedgang i økonomien, mens kvægbedrifterne i kraft af forbedrede mælkepriser har klaret sig væsentligt bedre end i 2012.

For planteavlsbedrifterne skyldes nedgangen i resultatet primært et fald i afgrødepriserne. Resultatnedgangen på svinebedrifterne skyldes primært et lavere dækningsbidrag fra marken samt højere udgifter til foder. Resultatnedgangen hos smågriseproducenterne har som gennemsnit været mindre end hos slagtesvineproducenterne, hvilket skyldes et stærkt eksportmarked for smågrisene i 2013.

For planteavlsbedrifterne har nedgangen i økonomien betydet, at der akkurat var balance i økonomien i 2013, mens svineproducenterne konsoliderede sig. Årsagen til denne forskel er primært, at svinepro-

ducenterne som gennemsnit har et lavere udtræk til betalt skat og privat.

Igen i år viste der sig en meget stor spredning i resultaterne for alle driftsgrene. Som det fremgår af tabellen til højre, svarede likviditeten fra driften - efter udtræk til privat - i perioden 2011-2013 ca. til de ordinære afskrivninger, hvilket gælder både for planteavls- og svinebedrifter.

Investeringerne har i samme periode ligget over de ordinære afskrivninger, hvorfor der i alle tre år har været et likviditetsbehov efter investeringer, men før afdrag.

Gælden er da også vokset i perioden for begge typer bedrifter, og det er bekymrende, at det i en periode med relativt gode dækningsbidragsniveauer og historisk lav rente ikke har været muligt for gennemsnitsbedriften at generere likviditet til at vækste for.

VIRKSOMHEDENS SAMLEDE ØKONOMI, 1.000 KR. PR. EJENDOM
GENNEMSNIIT FOR DE SAMME EJENDOMME

	PLANTEAVLSBEDRIFTER			SVINEBEDRIFTER		
HØSTÅR	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Antal ejendomme	51	51	51	22	22	22
Gnsn. størrelse markbrug, ha	367,1	348,5	340,7	214,1	206,2	197,0
Gnsn. dyreenheder				349	341	343
ÅRETS RESULTAT						
Dækningsbidrag	4.314	4.639	3.785	5.167	5.607	4.340
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.508	-2.477	-2.346	-2.674	-2.499	-2.274
Afskrivninger	-620	-598	-483	-818	-860	-745
Resultat af primær drift	1.186	1.564	957	1.674	2.247	1.322
Andre erhverv	349	490	650	28	11	72
EU-støtte	814	789	778	468	460	476
Resultat før finansiering	2.349	2.843	2.385	2.171	2.718	1.870
Finansiering i alt	-1.699	-1.708	-1.948	-1.281	-1.421	-1.304
Private indtægter	267	266	255	172	149	174
Resultat før regulering og skat	917	1.401	692	1.062	1.446	740
Skat af årets resultat	-370	-171	-140	-136	-150	-37
Privatudtræk	-518	-596	-543	-433	-346	-394
Ændring i EK efter drift, skat og privat	30	634	9	492	950	309
BALANCEN ULTIMO						
Aktiver i alt	77.883	76.510	74.238	52.005	51.309	49.418
Gæld	-39.949	-39.414	-38.277	-37.820	-37.381	-36.253
Hensættelser	-1.815	-1.033	-694	-1.244	-975	-559
Egenkapital	36.119	36.063	35.267	12.941	12.953	12.606
PENGEBINDING						
Likviditet efter regulering og privat	875	804	258	1.203	1.156	407
Investeringer	-1.192	-2.550	-960	-1.606	-1.783	-960
Likviditetsoverskud/-behov	-317	-1.746	-702	-403	-627	-553
NØGLETAL:						
Rentabilitet (før ejeraflønning og skat)						
Afkastningsgrad	3,2%	3,9%	3,4%	4,6%	5,8%	4,3%
Egenkapitalforrentning	1,8%	3,1%	1,2%	6,9%	10,0%	4,5%
Soliditet						
Soliditetsgrad	46,4%	47,1%	47,5%	24,9%	25,2%	25,5%
Spredning i Resultat før reg. og skat						
3. kvartil (75 %)	1.423	1.654	1.037	1.304	1.716	1.025
1. kvartil (25 %)	431	646	43	245	652	-372

■ VIRKSOMHEDSRÅDGIVNING

Som konsekvens af, at virksomhederne til stadighed bliver større og mere komplekse, styrkede Patriotisk Selskab for godt et år siden fokus på virksomhedsrådgivning. Der er nu gjort en række solide og positive erfaringer med denne type rådgivning, og det betragtes som et forretningsområde, der vil få væsentlig betydning for dansk landbrug i de kommende år, ikke mindst i den internationale konkurrence.

Det er ambitionen, at Patriotisk Selskab gennem øget virksomhedsrådgivning kan medvirke til at styrke og videreudvikle den enkeltes forretningsmodel og sikre, at langt flere bliver tilskyndet til - og får succes med - at gå nye veje.

Virksomhedsrådgivningen har primært fokus på strategi og forretningsudvikling, og rådgivningen består i at identificere de væsentligste udfordringer i virksomheden og efterfølgende sikre, at udfordringerne bliver tacklet bedst muligt bl.a. ved at inddrage de rette personer og kompetencer i forhold til opgavens omfang og karakter.

Virksomhedsrådgiverens typiske opgaver:

- Strategiforløb
- Udvikling og strømligning af forretningsmodellen
- Etablering af gårdbestyrelser
- Den overordnede drøftelse og planlægning af generationsskifter
- Helhedsorienteret risikostyring

■ VIRKSOMHEDSORDNINGEN FOR SELVSTÆNDIGE

I september 2014 blev der indført en række stramninger af den såkaldte virksomhedsordning, som har eksisteret i mere end 25 år, og som skiftende regeringer har bakket op. Med virksomhedsordningen har personligt ejede virksomheder bl.a. haft mulighed for at jævne indkomster mellem gode og dårlige år og

mulighed for at opretholde fradraget af erhvervs-mæssige renter.

Stramningerne betyder bl.a. en forhøjelse af den såkaldte rentekorrektion ved negativ indskudskonto. Stramningen skal ses i forhold til ordningens hidtidige mulighed for at have privat gæld stående inden for virksomhedsordningen, hvorved der kunne opnås en højere fradragsværdi for renter, end der ellers vil være i privatområdet.

En anden stramning gælder de aktiver, som indgår i virksomhedsordningen, og som stilles til rådighed eller sikkerhed for gæld uden for virksomheden. Fremover kan disse ikke længere indgå i virksomhedsordningen. Det vil typisk være gæld/sikkerhedsstillelse til private aktiver fx sommerhus eller bil eller i forbindelse med et generationsskifte.

Ændringerne kan i betydelig grad forringe mulighederne for de hensatte overskud i virksomhedsordningen. Men også de forskellige sikkerhedsstillelser til pengeinstitutter og kreditforeninger vil blive besværliggjort, når det drejer sig om ovenstående blandede aktiver. Stramningerne begrænser ligeledes adgangen til at lade overskud forblive i virksomheden til en lempeligere skat, i lighed med skatten fra aktier- og anpartsselskaber.

Langt de fleste landmænd vil imidlertid fortsat kunne benytte virksomhedsordningen, eftersom de bl.a. får mulighed for at bringe deres indskudskonto i nul frem til 1. april 2015, ligesom der er indført en bagatelgrænsen på op til 500.000 kroner.

■ NY NETVÆRKSGRUPPE: AGROMARKEDET OG HANDELSSTRATEGI

Markedsindsigt og handelsstrategi er fundamentet for at træffe de rigtige beslutninger i forhold til køb og salg af virksomhedens råvarer. Patriotisk Selskab etablerer derfor i efteråret 2014 en Handelsnetværksgruppe, "Agromarkedet og Handelsstrategi". Formålet er at give netværkets medlemmer større indsigt i markedsudviklingen inden for råvarer og finansiering samt stille et forum til rådighed for sparring og erfaringsudveksling.

Netværksgruppen består af 15-20 medlemmer, der alle er aktive landmænd eller nøglemedarbejdere med ansvar for virksomhedens handel. Gruppen er åben for flere medlemmer.

■ ØKONOMIKONFERENCE 2014

Økonomikonferencen 2014 afholdes på Odense Congress Center torsdag den 4. december 2014.

Indbydelse bilagt dagsorden udsendes ca. 8 dage før konferencen.

■ Ø90, E-FAKTURA OG E-ARKIV

Siden 2013 har det såkaldte Summax-system været tilgængeligt hos Patriotisk Selskab, dvs. et system til elektronisk registrering, fakturering og arkivering. Patriotisk Selskab har løbende testet og implementeret systemet på flere ejendomme, og i løbet af 2014 er der sket en række væsentlige forbedringer på systemet, ligesom brugervenligheden er øget, så systemet nu kan testes på flere og større ejendomme.

Summax er udviklet af DLBR, og systemet fungerer sammen med regnskabssystemet Ø90, som anvendes i hovedparten af landbrugsregnskaberne.

I efteråret 2013 lancerede Patriotisk Selskab desuden muligheden for at "leje en superbruger", som kan hjælpe med opsætning og anvendelse af værktøjerne i Summax.

Sidste år benyttede enkelte medlemmer sig af tilbuddet, men i løbet af 2014 er interessen taget til, og tilbuddet fortsættes. Medlemmerne kan desuden kontakte selskabets Ø90-superbruger og få starthjælp til Summax, ligesom der i efteråret 2014 afholdes internt kursus for medlemmerne.

■ BUDGET123

Da en del af selskabets medlemmer anvender andre bogføringssystemer end Ø90 og således også andre budgetrapporteringssystemer - ofte systemet "Budget123" - har der i det forgangne år været øget fokus på oparbejdelse af ekspertise på Budget123.

Ud over at være primus motor på budgetterne og således sikre, at kunderne oprettes i systemet og introduceres til produktet, fungerer selskabets konsulenter også som sparringspartnere for de kunder, der allerede anvender Budget123. Systemet giver for eksempel mulighed for at skræddersy ledelsesrapporterne, så de indeholder præcis den type information, der efterspørges.

Eftersom Budget123 er et onlineprogram, integreres det relativt nemt med de øvrige bogføringsprogrammer, der findes på markedet fx e-economic, C5, Navision, Dynamics AC, Summasummarum m.v. Samtidig opfylder Budget123 kravene til gennemsigtighed i forhold til CaseWare regnskaberne.

■ KUNDETILFREDSHEDSANALYSE

Økonomaftdelingen har i første halvår 2014 foretaget en produktevaluering og kundetilfredshedsanalyse i forbindelse med aflevering af økonomaftdelingens produkter. Analysen blev foretaget via et elektronisk spørgeskema, der blev sendt løbende til selskabets økonomikunder. Svarprocent var fin, og der var overordnet stor tilfredshed blandt respondenterne. Der var desuden mange skriftlige input - både gode og skarpe, men alle brugbare - og resultaterne har været behandlet i både Økonomiudvalget og i bestyrelsen. Tak til alle, der tog sig tid til at svare.

UDVIKLINGSFUNKTIONEN

DELTAGELSE I DET INTERNATIONALE NETVÆRK CASH CROP,
UDVIKLING AF EN NY MODEL TIL VIRKSOMHEDSANALYSE,
UDVIDELSE AF PUBLIKATIONEN "DRIFTSANALYSER" SAMT
ETABLERING AF EN NY NETVÆRKSGRUPPE FOR LEDERE. DET
ER BLOT NOGLE AF DE TILTAG, SOM PATRIOTISK SELSKABS
UDVIKLINGSFUNKTION IVÆRKSATTE I DET FORGANGNE ÅR.

■ CASH CROP CONFERENCE 2014

Igen i år var Patriotisk Selskab repræsenteret ved den årlige Cash Crop Conference, som blev afholdt i Iowa, USA, i august 2014. Patriotisk Selskab har været repræsenteret i netværket siden 2007, og netværket vokser fortsat med over 50 deltagere i USA.

Konferencen indeholdt dels en gennemgang af de indsamlede resultater fra det meste af verden for 2013, dels en række aktuelle temaer. Et fast punkt på konferencen er Global Forum, hvor der indbydes landmænd, rådgivere, firmaer og repræsentanter fra universiteterne.

Patriotisk Selskab stod for et indlæg på Global Forum, hvor teamet var "Society and policy makers asking for a greener farming. What does that mean for producers?" Selskabet fik således mulighed for at orientere om rammevilkårene i Danmark og deltage i en paneldebat med repræsentanter fra England, Australien og USA. Der er ingen tvivl om, at rammevilkårene er meget strammere i Danmark – også målt i forhold til de europæiske kolleger.

Med Iowa som vært var der naturligvis stor fokus på USA's produktion af majs og soyabønner og på, hvordan prisrelationerne ventes at udvikle sig de kommende år. Læs mere om erfaringerne fra Cash Crop konferencen og om udviklingen i amerikansk landbrug på www.patriotisk.dk.

■ VIRKSOMHEDSANALYSEN

Som omtalt i sidste års beretning har selskabet igangsat et projekt om udvikling af en ny model for Virksomhedsanalysen. Efter en række forundersøgelser er det besluttet at udarbejde en ny webbaseret fordelingsmodel, som i første omgang målrettes den interne proces med at udarbejde fordelingerne i de enkelte Virksomhedsanalyser.

Med den nye model er det forventningen, at tilbageløb i processen kan undgås, eftersom den nye model gør det muligt at foretage ændringerne direkte i databasen, samtidig med at modellen har en indbygget proces, der løbende validerer de enkelte nøgletal. Det er et skridt på vejen til hurtigere at kunne producere analyserne og trække sammenligningstal.

Modellen giver samtidig mulighed for at udarbejde mere specificerede fordelinger af bl.a. arbejde, maskiner og inventar, afhængig af den enkelte bedrifts

registreringer. Selskabet har sideløbende med udviklingsarbejdet kontakt til leverandører af tidsregistreringssystemer, så registreringer fra disse systemer nemt og hurtigt kan anvendes som fordelingsnøgler. På den måde opsamles samtidig en række nye nøgletal i analyserne med ressourceforbrug, timepriser og effektivitet.

Med valget af den webbaserede løsning er det forventningen fremover kun at have én database. Det vil gøre analysen mere interaktiv og give flere muligheder for grafisk præsentation af data. Sidste år blev et pilotprojekt iværksat for at finde mulige præsentationsværktøjer, og når Virksomhedsanalysemodellen er færdig, fortsættes arbejdet med at undersøge disse muligheder.

Virksomhedsanalysen ventes klar til brug for næste års analyser.

■ EJENDOMSVURDERINGER

Som følge af Rigsrevisionens kritik af de offentlige ejendomsvurderinger fremsatte regeringen i slutningen af 2013 et lovforslag, som forlænger 2011-vurderingen af ejerboliger i 2013 og 2014. Som en del af lovforslaget sænkes den forlængede 2011-vurdering, hvilket kan give boligejerne op mod 5 procent lavere vurderinger.

Regeringen nedsatte endvidere et udvalg af eksperter, som skal komme med anbefalinger til forbedring af datagrundlaget og udvikling af nye metoder, der kan gøre ejendomsvurderingerne bedre. Landbrugets organisationer er ikke med i det nedsatte udvalg, men deltager i dialogmøder om det fremtidige vurderingsgrundlag.

Ekspertudvalget består af Peter Engberg Jensen, tidligere koncernchef i Nykredit (formand for udvalget), Lise Gronø, adm. direktør i FS Property Finance A/S datterselskab af Finansiell Stabilitet, Preben Lund Hansen, bankdirektør i Sydbank indtil udgangen af oktober 2013, og Søren Leth-Petersen, professor ved Københavns Universitet.

Ekspertudvalget fremlagde deres rapport i september 2014, hvori der bl.a. lægges op til en ophævelse af den såkaldte bondegårdsregel for landbrugsejendommene. Bondegårdsreglen medfører relativt lave grundværdier for stuehusene, og en ophævelse vil således betyde store stigninger i beskatningsgrund-

laget, særligt for de mindre landbrugsejendomme. En omlægning af beskatningsgrundlaget vil være en kærkommen lejlighed til at afskaffe skatten på produktionsjord.

For erhvervsejendomme, herunder land- og skovbrugsejendomme, videreføres vurderingen fra 2012 uændret til ejendomsvurderingen pr. 1. oktober 2014.

Herefter er det tanken, at der foretages en almindelig vurdering af alle ejendomme – ejerboliger såvel som erhvervsejendomme – pr. 1. oktober 2015 med baggrund i et nyt vurderingssystem efter anbefalinger fra det nye ekspertudvalg. Samtidig er muligheden for at foretage nye vurderinger, herunder klage over vurderingerne, suspenderet frem til 1. marts 2016. Det gælder også de såkaldte § 4-vurderinger.

Som led i suspenderingen har boligejere mulighed for som hovedregel at beregne tingslysningsafgiften i forbindelse med handel på grundlag af handelsprisen. Samme mulighed gælder desværre ikke for land- og skovbrug, hvor der fortsat skal beregnes tinglysningsafgift på grundlag af ejendomsvurderingen, når handelsprisen er under ejendomsvurderingen.

Med de relativt høje ejendomsværdier på land- og skovbrug pr. 1. oktober 2012 vil suspenderingen af vurderingssystemet kunne blive en begrænsning i

relation til familiehandler, hvor der som hovedregel kan handles til mellem 85 og 115 procent af den offentlige ejendomsværdi.

■ NY KLAGESTRUKTUR PÅ SKATTEOMRÅDET

Den 1. januar 2014 blev klagestrukturen på skatteområdet ændret, hvilket bl.a. får betydning for klager over vurdering af fast ejendom.

Ændringen medfører, at klager over vurdering af fast ejendom som udgangspunkt skal afgøres af et vurderingsankenævn. Hvis klagen er principiel, skal den derimod afgøres af Landsskatteretten. Derudover er det muligt at få en klage afgjort af Landsskatteretten, hvis klagen udspringer af samme forhold som en sag, der verserer ved Landsskatteretten. Det er dermed ikke længere muligt at få prøvet en afgørelse fra SKAT ved to administrative klageinstanser, som det har været tidligere i både ankenævn og i Landsskatteretten.

Landsskatterettens organisering er ændret, idet rettens sekretariat og nævn nu er adskilt. I stedet er Skatteankestyrelsen etableret. Den vil fungere som nyt sekretariat for alle de administrative klageinstanser på områderne skat, moms, afgift, told, ejendomsvurdering og inddrivelses, dvs. motor-, skatte- og vurderingsankenævnene samt Lands-

skatteretten. Det betyder, at det er styrelsen, som har den løbende kontakt til skatteydere, virksomheder og deres repræsentanter i de sager, der afgøres af ankenævnene og Landsskatteretten.

Erfaringerne med vurderingsankenævnene har været meget blandede, og det anses som en væsentlig forringelse, at klager over værdiskøn ikke længere kan indbringes for Landsskatteretten.

■ FINANSTILSYNET

Tilbage i december 2011 fastsatte Finanstilsynet niveauer for vurdering af landbrugsjord i de enkelte regioner. Hektarpriserne anvendes i forbindelse med bankernes nedskrivningsberegninger og solvensbehovsreservationer på udlån til økonomisk svage landbrugsbedrifter.

Niveauerne har dog også i mange tilfælde virket som en begrænsning for lånemulighederne for økonomisk sunde bedrifter. Vurdering af landbrugsjord kan dog ske til højere priser, hvis der kan dokumenteres aktuelle og reelle handler med sammenlignelige arealer i nærområdet. Det er imidlertid selskabets opfattelse, at kreditgiverene i mange tilfælde har manglet statistik over sådanne lokale handler.

På baggrund af markedsovervågningen af handel med landbrugsejendomme justerede Finanstilsynet i juli 2014 hektarpriserne for dyrkbar landbrugsjord (se nedenfor). Patriotisk Selskab forventer, at de

nye hektarpriser vil gøre belåningen lettere i de områder, hvor markedsprisen har været højere end Finanstilsynets værdier.

På Lolland-Falster er hektarprisen på landbrugsjord fastsat til 225.000 kroner, hvilket er en opjustering på 50.000 kroner. I Østjylland er hektarprisen hævet fra 145.000 kroner til 160.000 kroner. I flere andre områder er hektarprisen hævet i intervallet 5.000-10.000 kroner, mens prisniveauet på Fyn og Sjælland er uændret i forhold til 2011.

■ NYT NETVÆRK FOR LEDERE

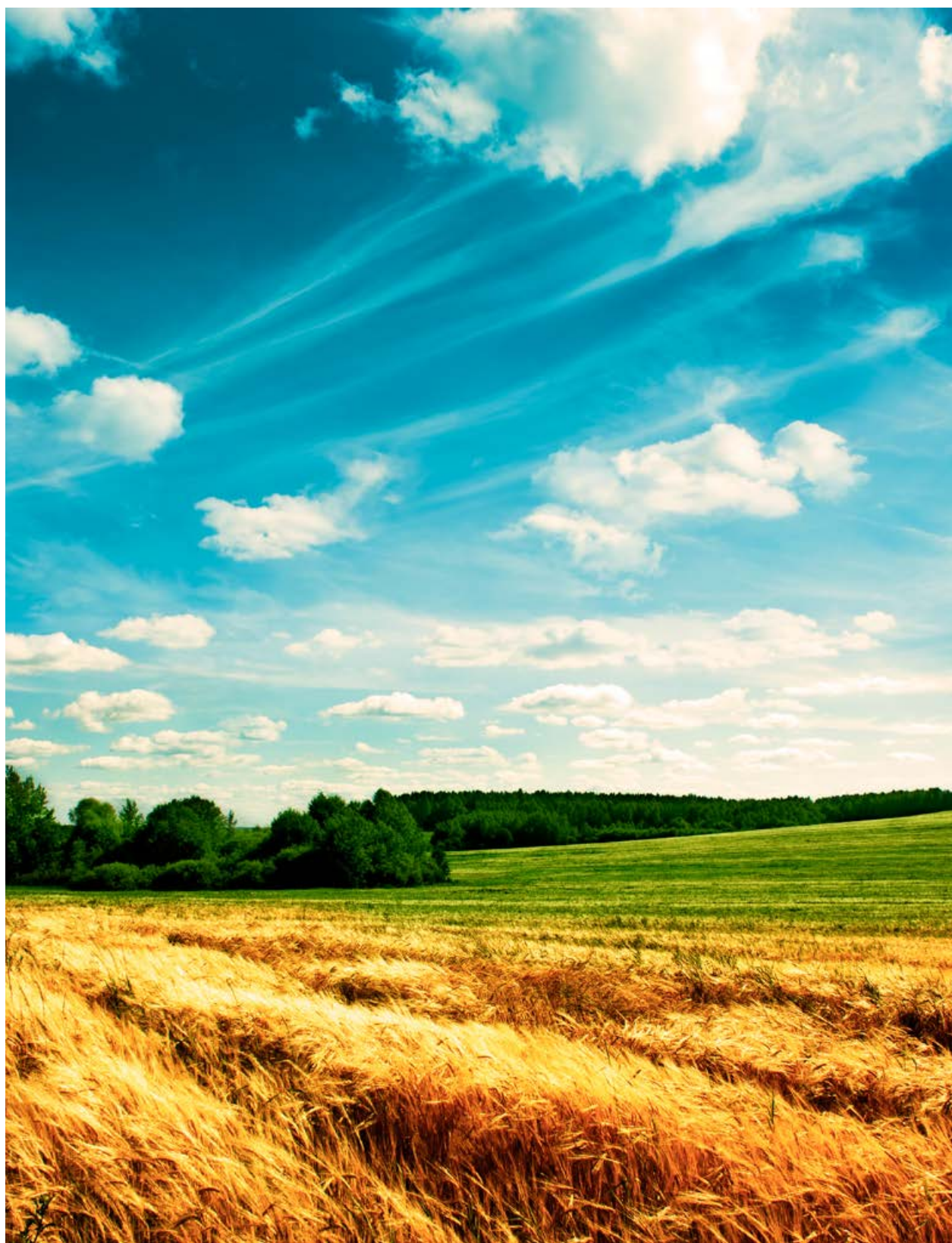
I begyndelsen af 2014 etablerede Patriotisk Selskab en netværksgruppe inden for ledelse. Gruppen er primært møntet på ansatte ledere af større jordbrugsvirksomheder og -fonde med det formål at skabe et forum, hvor deltagerne kan udveksle erfaringer og få ny viden om ledelse af bestyrelsesledede virksomheder.

Netværksgruppen giver endvidere mulighed for at drøfte andre faglige emner med relevans for driften af større jordbrugsvirksomheder og -fonde, herunder med bidrag fra indlægsholdere samt mulighed for i fællesskab at initiere udarbejdelse af notater om relevante juridiske eller faglige problemstillinger.

Netværksgruppen havde første møde den 27. og 28. februar 2014 på DCF, Fuglsang Herregaard, hvor temaet var ledelse i bestyrelsesledede virksomheder, herunder god fondsledelse samt forsikring.

HEKTARPRISER FOR DYRKBAR LANDBRUGSJORD (FINANSTILSYNET)			
OMRÅDE	KR./HA		
	NU	TIDLIGERE	ÆNDRING
Vendsyssel	145.000	145.000	0
Himmerland, Thy, Mors, Salling	155.000	150.000	5.000
Midtjylland	140.000	135.000	5.000
Østjylland	160.000	145.000	15.000
Vestjylland	125.000	120.000	5.000
Nordvestjylland	150.000	140.000	10.000
Sønderjylland	140.000	135.000	5.000
Fyn	140.000	140.000	0
Midt- og Vestsjælland	140.000	140.000	0
Sydsjælland, Stevns, Møn	150.000	150.000	0
Lolland, Falster	225.000	175.000	50.000
Bornholm	140.000	140.000	0

Økonomiafdelingen pr. 1. september 2014

Team B

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Tommy Bjerregaard
Seniorkonsulent
tb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5496

Karsten Hansen
Seniorkonsulent
kh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5497

Maria Bendtsen
Konsulent
mb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5498

Eva Damgaard Knudsen
Konsulent
edk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5448

Per Kristensen
Virksomhedsrådgiver
pkr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5486

Troels Hansen
Økonomirådgiver
th@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5476

Charlotte Brøgger
Økonomirådgiver
cbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5468

Vathsala Varnakulasingam
Økonomirådgiver
vv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5482

Pia Christiansen
Økonomimedarbejder
pch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5408

Charlotte Wistoft
Økonomimedarbejder
cwl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5474

Stine Banke Nielsen
Økonomimedarbejder
sbn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5440

Katja Bjerg
Økonomimedarbejder
kab@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5490

Team J

Jens Kring
Chefkonsulent
jk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5460

Kaj Refslund
Seniorkonsulent
kar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5423

Rikke Toft Stripp
Konsulent
rth@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5462

Asta Nielsen
Økonomimedarbejder
an@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5459

Hanne Larsen
Økonomimedarbejder
hl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5464

Anja Skaarup Henriksen
Økonomimedarbejder
ask@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5436

Anita Lund Rosenkær
Økonomimedarbejder
alu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5415

Tina Christiansen
Løn- og økonomimedarbejder
tch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Svetlana Sørensen
Økonomimedarbejder
svs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5425

Lotte Jespersen
Sekretær
lrp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5451

Team T

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Brian Bendtsen
Seniorkonsulent, projektleder
bb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5487

Lene Nygaard
Konsulent
ln@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5489

Ole Maagaard Pedersen
Driftsøkonom
omp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5429

Tommy K. Nielsen
Økonomirådgiver
@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5473

Helle Dueholm Boye
Økonomirådgiver
hdb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5461

Helle Blirup Rasmussen
Økonomirådgiver
hbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5479

Allan Dørr
Økonomirådgiver
ald@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5418

Jane Nissen
Økonomimedarbejder
jni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5493

Katrine Marie Bredahl Pedersen
Økonomimedarbejder
kmj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5445

Gitte Lind Olsen
Løn- og økonomimedarbejder
gol@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5428

Kasper Skovgaard Hansen
Økonomimedarbejder
ksh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5471

Team P

Peter Borreby
Udviklingsdirektør, chefkonsulent
pb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5450

Karsten Sørensen
Seniorkonsulent
ks@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5455

Palle Offersen
Seniorkonsulent
pof@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5484

Christian Damsgaard
Seniorkonsulent
chd@patriotisk.dk
Tel. 6315 5400

Bo Sigersted
Konsulent
bs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5453

Allan Liseth
Konsulent
al@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5491

Lisbeth Krogh Nielsen
Økonomirådgiver
lkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5456

Annette Rudolfsen
Økonomirådgiver
ar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5483

Henrik Frosted
Økonomirådgiver
htf@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5458

Jørgen Nielsen
Økonomirådgiver
jn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5452

Helle Brixen
Økonomimedarbejder
hb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5475

Mette Nellemann
Økonomimedarbejder
men@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5457

Søren Pilegaard
Økonomimedarbejder
spi@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5446

HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN

ET VELBESØGT "SVINEØKONOMIMØDE", ET ONLINE WEBINAR MED FOKUS PÅ EFFEKTIV VILDTPLEJE, NYE KONSULENTER SAMT HÅN-
TERING AF NETVÆRKSGRUPPER FOR MEDLEMMERNE. DET ER BLOT
NOGLE AF DE TILTAG, SOM HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN
IVÆRKSATTE I DET FORGANGNE ÅR. HERTIL KOMMER ADSKILLIGE
BEDRIFTSBESØG OG RÅDGIVNING OM SVINEPRODUKTION, MILJØ-
SPØRGSMÅL, TILSKUDSORDNINGER, JURIDISKE UDFORDRINGER M.V.

■ NYE ANSÆTTELSE OG NYE TILTAG

Det forgangne år bød på en række organisatoriske ændringer i Husdyr-, miljø- og juraafdelingen. I februar 2014 blev de juridiske kompetencer udvidet med ansættelsen af Rikke Gade Trinskjær, der kommer med erfaring fra bl.a. advokatbranchen og med speciale i lejeret.

I august 2014 blev miljøområdet suppleret med en ny specialkonsulent, Rikke Høybye Sønder, der bibringer særlig viden om tilskudsordninger og land-distriktsordninger og sideløbende har været en del af Grøn Komité og arbejdet som koordinator for LAG Næstved.

Begge ansættelser er sket for i videst muligt omfang at tilpasse kompetenceområderne til medlemmernes behov og ønsker. Det forgangne år bød ligeledes på en række målrettede kommunikationstiltag overfor medlemmerne i form af møder og informationsmateriale.

I oktober 2013 afholdt Patriotisk Selskab et særligt "Svineøkonomimøde" med fokus på slagtesvin i Danmark og fokus på de udfordringer, som branchen står over for. Mødet blev afholdt i samarbejde med DK Svinerådgivning, Danish Farm Design og Videncenter for Svineproduktion (VSP). 30 medlemmer deltog.

I november blev medlemmerne tilbudt et gratis webinar med temaet "Effektiv vildtpleje på landbrugets vilkår". Webinaret kunne følges af både medlemmer og ikke-medlemmer online hjemme fra stuerne, og herfra kunne de også stille spørgsmål til de to foredragsholdere, miljøkonsulent Kristian Petersen og

planteavlskonsulent Jan Nielsen. Over 30 deltagere loggede på, og næste webinar er allerede på tegnebrættet.

Derudover har afdelingens konsulenter været aktive som foredragsholdere ved bl.a. Patriotisk Selskabs Planteavlskonference, ved møder i Tolvmandsforeningerne og som undervisere på Dalum Landbrugs-skole.

■ HUSDYR

"Projekt Minus 30 FE pr. gris"

I oktober 2013 blev afdelingsleder Lisbeth Shooter udnævnt til projektleder på projektet "Minus 30 FE pr. produceret gris", som er et projekt under Videncenter for Svineproduktion (VSP). Projektet startede i januar 2014 med udvælgelse af 50 besætninger, som fra projektets start og 2½ år frem skal arbejde på at reducere deres totale foderforbrug med 30 FEsv.

Konsulenter fra hele landet har meldt deltagere ind, og projektdeltagerne er alle integrerede besætninger med mindst 300 årssøer og besætninger, der som minimum producerer 50 procent af slagtesvine selv. Deltagerne har forpligtet sig til at modtage rådgivning, foretage E-kontrol og få udarbejdet DB-Tjek, så resultaterne fra staldene kan følges tæt og sammenlignes på tværs af alle deltagere.

Patriotisk Selskabs svinekonsulenter deltager sammen med DK Svinerådgivning i projektet og har tilmeldt to besætninger.

De tilmeldte besætninger har allerede haft flere besøg, og der er udarbejdet handlingsplaner med

særligt fokus på foderkurver, formalingsgrader, indstilling af fodringsanlæg og foderautomater samt struktur, rettidighed og datadisciplin. Derudover er der fokus på at nedbringe dødeligheden i farestalden og fravæne flere grise pr. so. Projektet har allerede vist gode resultater, og eksempelvis har en besætning i projektet formået at forbedre foderforbruget med hele 16 FEsv pr. produceret gris.

DB-Tjek

I det forgangne år er Husdyr-, miljø- og juraafdelingen begyndt at udarbejde DB-Tjek til svineproducenterne. DB-Tjek viser, hvordan den enkelte besætning ligger i forhold til andre sammenlignelige besætninger på parametre som fx grise pr. årssø, foderomkostninger, medicinudgifter, arbejdsforbrug m.v. DB-Tjek er landsdækkende, hvilket giver mulighed for at benchmarke med sammenlignelige bedrifter.

I forbindelse med DB-Tjek-resultaterne og i samråd med kunderne har Husdyr-, miljø- og juraafdelingen udarbejdet handlingsplaner med fokus på de steder, hvor produktionseffektiviteten kan forbedres.

■ ET DB-TJEK

- Giver solidt grundlag til vurdering af produktionen
- Afslører, hvor en indsats giver det største økonomiske afkast
- Giver mulighed for at sammenligne med landets bedste producenter
- Giver motivation til forbedringer i produktionen
- Giver dokumentation for produktionsniveauet over for fx banker og realkreditinstitutter
- Giver mulighed for at udarbejde handlingsplaner på bedriftsniveau

Arbejdsmiljø

Siden 2010 har der været krav om, at alle virksomheder med ansatte - ud over den lovpligtig APV - skal foretage en "årlig arbejdsmiljødrøftelse". I praksis betyder det, at virksomhedssejer og ansatte i fællesskab skal drøfte evt. udfordringer for virksomhedens arbejdsmiljø og udarbejde en plan for et godt arbejdsmiljø i det kommende år. Husdyr-, miljø- og juraafdelingen bistår ved dette arbejde.

I virksomheder med op til ni ansatte skal samtlige ansatte deltage og foretage denne arbejdsmiljødrøftelse, mens arbejdet varetages af arbejdsmiljøorganisationen i virksomheder med 10-34 ansatte.

■ ARBEJDET MED ARBEJDSMILJØ KRÆVER OFTE SÆRLIGT FOKUS PÅ:

- Opfølgning: Den skriftlige APV og tilhørende handlingsplaner for rettelser af fejl i arbejdsmiljøet skal følges.
- Udsugning ved svejsning: Der skal være en mekanisk udsugning, som effektivt fjerner svejserøgen. Det er ikke tilstrækkeligt at svejse udenfor.
- Certifikater: Medarbejderne skal være i besiddelse af de nødvendige beviser, uanset om det er sprøjtecertifikater, truckcertifikat eller certifikat til teleskoplæsser.

■ MILJØ

Miljøvurderinger og arealgodkendelser

Det seneste år har flere kunder fået foretaget miljøvurderinger af deres ejendomme for at få vished om mulighederne for en udvidelse. Nogle er gået videre med udvidelse, og især i foråret og sommeren 2014 har Patriotisk Selskabs miljøkonsulenter udarbejdet flere miljøgodkendelser.

I efteråret 2013 optimerede Danish Crown sin produktion og ønskede, at slagtesvinene skulle leveres tungere for at skabe en bedre produktionsøkonomi. Især i efteråret 2013 ændrede flere kunder derfor vægtintervallet på deres slagtesvin via anmelderordningen "Fulde stalde".

Desværre har ikke alle kunder haft mulighed for at anvende anmelderordningen, da forhold som lugt, afstand til natur og fosforfølsomme arealer skal overholdes. For de producenter, der ikke har kunnet omlægge vægtgrænserne via anmelderordningen, kan den øgede slagtevægt således betyde ringere produktionsøkonomi.

For godkendelser før 2007 udløber anmelderordningen "Fulde stalde" ved udgangen af 2014. Herefter vil det formodentligt ikke længere være muligt at ændre vægtintervallet ved hjælp af en anmeldelse, men via en miljøgodkendelse eller tillæg hertil. I årets

løb er der også foretaget et par anmeldelser efter "skift af dyretype" og en enkelt "naturafgræsning hele året".

Gennem året har miljøkonsulenterne løbende udarbejdet arealgodkendelser for kunder, og især vurdering af faldende eller stigende husdyrtryk i oplandene har været et diskussionsemne med kommunerne. I en konkret sag havde kommunen vurderet, at der ikke var stigende husdyrtryk, men da ansøgningen var indsendt, ændrede kommunen mening, hvilket betød, at ansøger skulle nedbringe kvælstofmængden til plantebrugsniveau - et krav, der betød over 10 procent i ekstra efterafgrøder og 8 procent reduceret kvælstofnorm. Miljøkonsulenterne fastholdt, at der ikke var tale om stigende husdyrtryk, og kommunen ændrede vilkårene i retning af mindre strikse krav.

Miljøtilsyn

Nye regler på miljøtilsynsområdet har betydet, at kommunerne ved miljøtilsyn fremover skal vurdere på forhold som aktiv miljøindsats, regelefterlevelse, størrelse af bedrift samt afstand til naboer og natur og på den baggrund udregne bedriftens risikoscore. Risikoscoren får betydning for antallet af tilsyn ud over basistilsynet. Derudover har kommunerne nu pligt til at offentliggøre tilsynsrapporten, ligesom tilsynsrapporterne for de seneste to tilsynsbesøg skal være offentligt tilgængelige digitalt. Patriotisk Selskabs miljøkonsulenter bistår med den proaktive miljøindsats for således at reducere tilsynsfrekvensen.

Afgørelse om fristforlængelse

Tidligere har kommunerne været villige til at give fristforlængelser på ikke udnyttede miljøgodkendelser, men i maj 2014 traf Natur- og Miljøklagenævnet afgørelse i to sager om fristforlængelse af miljøgodkendelser. Natur- og Miljøklagenævnet påpegede, at landets kommuner ikke har hjemmel til at fristforlænge miljøgodkendelserne gennem et tillæg. Denne afgørelse vil få betydning for de kunder, som ligger inde med en miljøgodkendelse, men ikke har mulighed for at anvende den inden fristens udløb. Disse kunder skal ansøge om en ny miljøgodkendelse.

Nye dyreenheder

Den 1. august 2014 trådte en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen i kraft, bl.a. med en ny beregning af dyreenheder. Den nye beregning betyder, at der ikke med kort varsel kan produceres flere dyr, da

miljøgodkendelserne er bundet op på antallet af dyr og disses vægt. Men da mængden af dyr er større bag en dyreenhed, vil det være muligt at have færre udbringningsarealer. Eksempelvis kan en bedrift, som før skulle bruge 100 hektar til udbringning af husdyrgødning fra en slagtesvinestald, nu nøjes med 92 hektar. Ændringen kommer således især bedrifter med gylleaftaler til gode, da en større del af gødningsen fremover kan udbringes på egne arealer.

Tilskudsordninger

I 2013 blev der hjemstøgt 11 større projekter fordelt på forskellige ordninger. Succesraten var igen i år 100 procent, hvilket gav et samlet tilsagnsbeløb på 4,1 millioner kroner fordelt med ca. 3,5 millioner kroner til miljøteknologier og ca. 600.000 kroner til diverse naturprojekter.

Fremover forventes en stigning i tilgangen af projekter samt øgede markedsandele, da området i relation til støtteordninger er blevet tilført flere ressourcer i form af en nyansat specialkonsulent. Specialkonsulent og miljøkonsulent skal sammen bistå kunderne med at få et overblik over tilskudsordningerne og hjælpe med at kombinere de mange tilskudsmuligheder. Mulighederne for tilskud forventes øget i fremtiden på grund af omlægningerne i EU-tilskud.

Natur- og vildtrådgivning

I 2013 og begyndelsen af 2014 er der sket en fremgang i interessen for natur- og vildtpleje, ligesom der er sket en betydelig tilgang i antallet af biotopplaner.

Patriotisk Selskabs miljøkonsulenter deltager aktivt i det landsdækkende projekt "Natur- og vildttiltag i landbruget - udførsel og effekt", hvor vildtvenlig landbrugsdrift samt placering og udformning af vildtvenlige tiltag udvikles og efterfølgende analyseres af medarbejdere fra Aarhus Universitet. Patriotisk Selskab deltager som sparringspartner på udvikling og udformning af tiltagene og som formidler af resultaterne. Projektet er sponsoreret af 15. Juni Fonden.

Patriotisk Selskabs miljøkonsulenter har desuden gennem længere tid været aktive i forbindelse med ændringen af Randzonenloven, bl.a. gennem projektet "Natur- og vildttiltag i landbruget - udførsel og effekt" samt høringsvar til loven. Arbejdet med lovændringer har således betydet, at det nu er lovligt at omlægge de yderste tre meter af randzonen hvert år med vildtvenlige tiltag.

Vandråd

I slutningen af 2013 vedtog Folketinget at oprette i alt 23 vandråd med det formål at sikre en større inddragelse af lokale interessenter i arbejdet med vandplanerne.

De enkelte vandråd skulle som udgangspunkt bestå af 20 medlemmer og med kommunerne som sekretariatsfunktion.

Patriotisk Selskab indstillede en række kandidater til vandrådene, og selskabet har sideløbende med den kommunale proces bistået med faglig sparring. Følgende kandidater blev indstillet og optaget som medlem:

Fra Patriotisk Selskab indtrådte bestyrelsesmedlem Jørgen Stougaard som repræsentant for Landbrug & Fødevarer i Odense Fjord oplandet. Derudover indtrådte gårdejer Ulrik Lunde som repræsentant for oplandet Sydfynske Øhav, forvalter Henrik Galsgård som repræsentant for oplandet Lillebælt/Fyn, gods-ejer Stig Daniel lensgreve Bille-Brahe-Selby som repræsentant for oplandet Storebælt og forvalter Dennis Stentebjerg Hansen som repræsentant for Odense Fjord oplandet.

I forbindelse med udformningen af 2. generations vandområdeplanerne har det været de lokale vandråds opgave sammen med kommunerne at udarbejde forslag til indsatsprogrammets supplerende foranstaltninger af de fysiske forhold i vandløbene. Dvs. forslag til, hvilke vandløbsstrækninger der skulle påføres indsatser, og hvilke indsatser der konkret var tale om.

Arbejdet i vandrådene blev påbegyndt i februar 2014, og hen over sommeren blev rådernes indstillinger sendt til Naturstyrelsen. Det endelige arbejde ventes afsluttet i efteråret 2014.

■ JURA

Lejeret

Inden for lejeretten har det forgangne år budt på flere sager, hvor udlejer ikke har været klar over reglerne for afregning af forbrugsudgifter over for lejer, hvilket har medført et tilbagebetalingskrav fra lejers side. I nogle sager har de juridiske konsulenter kunnet medvirke til at skære lejers tilbagebetalingskrav ned; i andre sager er sagen forligt, så udlejers tab blev reduceret mest muligt.

I alle tilfælde er den fremadrettede proces blevet gennemgået, så udlejer ikke står med det samme problem næste år eller over for andre lejere. De fleste tvister afgøres forholdsvis hurtigt, mens nogle få trækker ud og må gennem en huslejenævns sag og boligretten, før sagen afgøres. Fra Patriotisk Selskabs side er der altid fokus på at finde balancen mellem en god og holdbar kontrakt, der sikrer mod store økonomiske risici, og en kontrakt, der kan fungere i hverdagen for både lejer og udlejer.

Miljøret

På det miljøretlige område er modparten typisk kommunerne eller Naturstyrelsen, fx i forbindelse med fortolkning af miljøreglerne, overtrædelser af eksempelvis KO eller indgåelse af aftaler om miljøordninger. De fleste af de miljøsager, som lander hos Patriotisk Selskabs juridiske konsulenter, er sager, hvor lodsejeren og kommunen er blevet uenige om fortolkningen af en indgået aftale.

Her er lodsejeren ofte i en vanskelig situation, hvis den sagsbehandler, som aftalen er indgået med, ikke længere er ansat hos kommunen eller er flyttet til en anden afdeling. I de tilfælde fortolker kommunen reglerne ud fra en streng administrativ praksis, som ofte ikke er i tråd med den aftale, som parterne indgik i sin tid. Et eksempel er en sag om etablering af gyllebeholder ved tillæg til en eksisterende miljøgodkendelse. Kommunen havde som udgangspunkt krævet, at der skulle udarbejdes en helt ny godkendelse, hvilket typisk tager 1-2 år. Efter lidt tovtrækkeri frem og tilbage fik Patriotisk Selskab overbevist kommunen om, at etablering kunne ske ved tillæg til den eksisterende godkendelse. Ud over en væsentlig tidsmæssig besparelse sparede landmanden også rådgivningskroner, da et tillæg er betydelig billigere at lave end en ny godkendelse.

Familie- og arveret

Familieret og arveret indgår ofte som en del af et tværfagligt samarbejde mellem selskabets juridiske konsulenter og Økonomiafdelingen. Det sker fx i forbindelse med generationsskifte af landbrugs-ejendomme, hvor der er behov for udarbejdelse af testamenter og ægtepagter. Derudover har generel familie- og arveretlig rådgivning fyldt en del hen over året i form af fx rådgivning om ægtefællers formueforhold og muligheden for fortsat drift i tilfælde af skilsmisse og død samt rådgivning af arvinger i forbindelse med dødsboskifte m.v.

Ansættelsesret

Inden for ansættelsesret har arbejdet primært drejet sig om gennemgang og udarbejdelse af ansættelseskontrakter, og henover året har der været øget fokus på det tværfaglige samarbejde med Økonomiafdelingens lønfunktion. Generelt arbejdes på at styrke de ansættelsesretlige kompetencer, der har særlig betydning for landbrugsområdet, og på at styrke den målrettede rådgivning i forbindelse med fx kravet om skriftlig ansættelsesaftale og indholdet heraf.

■ NETVÆRKSGRUPPER

Netværksgruppen "Udlejning"

I netværksgruppen "Udlejning", der har fokus på aktuelle juridiske problemstillinger i forbindelse med udlejning af primært beboelsesejendomme, har medlemmerne mødtes tre gange i løbet af året. Blandt gruppens 17 medlemmer har der bl.a. været fokus på udlejning af enkelthuse, da udlejningen af disse kan give visse udfordringer, eftersom lejeretten generelt er fokuseret på professionel udlejning af ejendomme med lejligheder.

Netværksgruppen "Juletræer"

Netværksgruppen "Juletræer" har i 2014 haft et produktivt år med en god rytme i møderne og udveksling af ideer og viden mellem deltagerne. Dette har bevirket, at der er iværksat et markedsføringsprogram for naturtræer på europæisk plan med et planlagt budget på 1,5 millioner € over tre år.

Programmet skal så vidt muligt omfatte alle eksporterende og importerende lande, og det sigter mod at øge afsætningen og markedsandelen for naturtræer. Programmet blev lanceret på Langesø messen i august 2014 og er foreløbig drevet af initiativtagerne. Programmet forventes dog at blive overtaget af Den Europæiske Juletræedyrkerforening.

Netværksgrupperne "Natura 2000"

I 2013/2014 blev der taget initiativ til at opdele den eksisterende netværksgruppe "Natura 2000" i to grupper med hvert sit fokus - hhv. skov i den ene gruppe og lysåben natur inklusiv andre relaterede emner i den anden. Der er åben for tilgang af nye medlemmer i begge grupper.

Skovgruppens primære fokus er erstatning, ekspropriation, Natura 2000-indgrebenes omfang og

konsekvens, eventuelle klagesager m.v. Indgrebene i skovene kan overvejende sidestilles med indgreb direkte på dyrkningsfladen, hvilket for mange bedrifter får en negativ konsekvens for deres måde at drive skov på. Som erstatning for en eventuel ændret skovdrift eller andre indgreb kan søges om en økonomisk kompensation til skovtypebevarende drift og pleje, hvor følgende naturtyper sikres: Skovgræsning; Stævning; Bevaring af 10 store træer pr. hektar; Etablering af naturlige vandstandsforhold; Bekæmpelse af invasive arter; Udlæg af urørt skov og Særlig indsats for udvalgte arter.

Det er Patriotisk Selskabs vurdering, at indgrebene ofte er langt mere indgribende og intensive, end en beskeden kompensation kan godtgøre. Desuden er det selskabets erfaring, at der fortsat er visse uafklarede forhold om skovordningen, som lodsejerne bør være særdeles opmærksomme på, inden ordningen benyttes. I visse tilfælde kan indgrebene have karakter af ekspropriation, hvorfor det er vigtigt at overveje retsstilling og krav over for myndighederne. Natura 2000-netværksgruppen bidrager til og skaffer viden om bl.a. retsstilling, rettigheder, erstatningskrav og sikring af den mest optimale drift for virksomheden.

I Natura 2000-netværksgruppen for den lysåbne natur og andre relaterede emner arbejdes med tilsvarende emner som erstatning, ekspropriation, indgrebenes intensitet m.v., og i det forgange år har der tillige været fokus på naturpleje, drift af naturarealer, økonomi i naturplejen samt afsætning af "natur-kød" og anden branding af et unikt produkt. Realiseringen af Natura 2000-planerne håndteres relativt forskelligt hos de enkelte myndigheder, dvs. hos kommuner med Natura 2000-arealer og hos Naturstyrelsen, som er myndighed for fredskovspligtige skovarealer, men overordnet er det dog selskabets erfaring, at myndighederne forsøger at indgå frivillige aftaler med lodsejere.

Netværksgruppen opfordrer flere lodsejere til at udarbejde seriøse anmeldelser i udpegede Natura2000 områder, så de enkelte ejendomme kan komme videre og sætte fokus på den økonomiske konsekvens af eventuelle påbud. Flere afgørelser vil således kunne styrke de enkelte lodsejeres mulighed for at få fuldgyldig kompensation for rådighedsindskrænkningerne.

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen pr. 1. september 2014

Lisbeth Shooter
Afdelingsleder
lsh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5469

Sheila Neldeborg
Miljøkonsulent
shn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5449

Kristian Petersen
Miljøkonsulent
krp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5426

Tina M. Zimmermann
Miljøkonsulent
tmz@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5424

Rikke Høybye Sønder
Specialkonsulent
ris@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5472

Mette Skjold Sørensen
Svinekonsulent
mss@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5422

Kirsten Dühr
Juridisk konsulent
kid@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5463

Rikke Gade Trinskjær
Juridisk konsulent
rgt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5478

Ali Khan
Studertermedhjælper
akh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5454

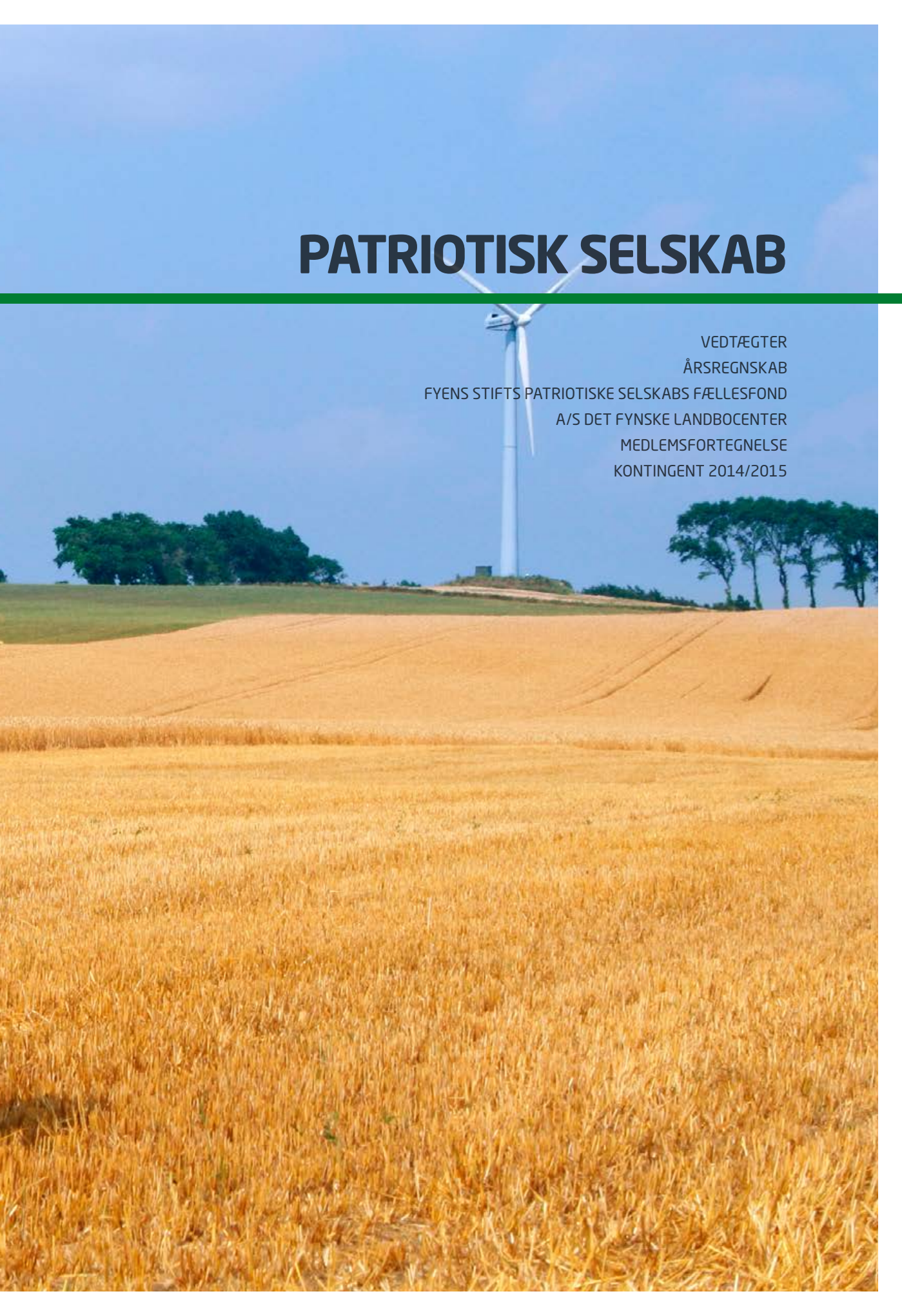

PATRIOTISK SELSKAB

VEDTÆGTER

ÅRSREGNSKAB

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

A/S DET FYNSKE LANDBOCENTER

MEDLEMSFORTEGNELSE

KONTINGENT 2014/2015

VEDTÆGTER

■ NAVN OG HJEMSTED

§ 1 Selskabets navn er "Patriotisk Selskab". Dets hjemsted er Odense Kommune.

■ FORMÅL

§ 2 Patriotisk Selskabs formål er at rådgive i jordbrugsfaglige spørgsmål og drive hermed beslægtet virksomhed samt fremme medlemmernes erhvervs-politiske interesser.

■ TILHØRSFORHOLD

§ 3 Patriotisk Selskab er tilsluttet De Danske Landboforeninger.

■ MEDLEMMER

§ 4 Som medlem kan optages enhver, som anerkender Patriotisk Selskabs formål. Optagelse af nye medlemmer skal godkendes af bestyrelsen og forelægges til underretning på førstkommende ordinære generalforsamling. Foreninger, organisationer og firmaer med tilknytning til dansk landbrug kan optages som medlemmer med hver en stemme.

§ 5 Udmeldelse sker skriftligt. Betales medlemskontingentet ikke, betragtes vedkommende som udmeldt.

Eksklusion kan kun ske efter bestyrelsens eller mindst 20 medlemmers forslag, når mindst 2/3 af de fremmødte på to efter hinanden følgende generalforsamlinger stemmer herfor.

§ 6 Medlemskontingent fastsættes af bestyrelsen. Generalforsamlingen orienteres om ændringer.

§ 7 Betalt medlemskontingent giver ret til at deltage i Patriotisk Selskabs møder og arrangementer samt modtage rådgivning fra Patriotisk Selskab efter de til enhver tid gældende regler.

§ 8 Æresmedlemmer kan optages ved generalforsamlingens beslutning efter indstilling fra bestyrelsen.

§ 9 Medlemmer af Patriotisk Selskab hæfter hverken helt eller delvist for Patriotisk Selskabs dispositioner.

■ BESTYRELSEN

§ 10 Bestyrelsen består af formanden, næstformanden og 4 menige medlemmer.

5 medlemmer vælges af generalforsamlingen. 1 menigt medlem vælges af og blandt medarbejderne i Patriotisk Selskab. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en treårig periode på en ordinær generalforsamling. Der afgår mindst et generalforsamlingsvalgt medlem hvert år. Genvalg kan finde sted. Det af medarbejderne valgte medlem vælges ligeledes for en treårig periode. Valgproceduren fastlægges af medarbejderne.

Bestyrelsen konstituerer sig selv umiddelbart efter hvert nyvalg. Formand og næstformand kan kun vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Afgår et generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlems periode på den følgende generalforsamling.

Afgår et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlems periode snarest muligt.

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, der varetager den daglige ledelse af Patriotisk Selskab. Bestyrelsen fastlægger retningslinjerne for den administrerende direktørs arbejdsopgaver.

§ 11 Generalforsamlingen vælger en formand og fire medlemmer til hvert af følgende udvalg:

- Driftsøkonomiudvalg
- Husdyrbrugsudvalg
- Planteavlsudvalg

Formændene vælges blandt bestyrelsens 5 generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen og/eller udvalgene kan efter behov og for en længere eller kortere tid nedsætte andre udvalg eller supplere bestående udvalg med relevante sagkyndige.

§ 12 Bestyrelsen sammenkaldes på formandens foranledning skriftligt med mindst 8 dages varsel. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at andre kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.

§ 13 Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og træffer under ansvar over for generalforsamlingen afgørelse i de foreliggende sager vedrørende Patriotisk Selskabs virksomhed.

§ 14 Bestyrelsen er bemyndiget til på Patriotisk Selskabs vegne at optage de lån og kreditter, som den finder behov for, og til herfor at give pant i Patriotisk Selskabs ejendele. Patriotisk Selskab tegnes ved underskrift af bestyrelsens formand eller næstformand sammen med den administrerende direktør.

Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Patriotisk Selskab dog af bestyrelsens formand samt yderligere mindst 2 generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen og den administrerende direktør.

§ 15 Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til enkeltpersoner.

§ 16 Bestyrelsen kan indmelde Patriotisk Selskab i foreninger og sammenslutninger, der skønnes at være relevante.

■ GENERALFORSAMLINGEN

§ 17 Generalforsamlingen er Patriotisk Selskabs øverste myndighed og kan, hvor andet ikke vedtægtsmæssigt er fastslået, ved absolut stemmeflertal blandt de fremmødte medlemmer træffe gyldig beslutning i alle de af Patriotisk Selskabs anliggender, der er opført på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger under dagsordenens punkt 5 og 7, jævnfør § 20.

Der kan stemmes ved personlig stedfortræder. Skriftlig fuldmagt skal foreligge og anmeldes ved mødets begyndelse. Ingen person kan møde med fuldmagt fra mere end et medlem.

Afstemning foregår normalt ved håndsoprækning, men såfremt mødets dirigent, bestyrelsen eller mindst 10 medlemmer kræver det, skal afstemningen foregå skriftligt. Ved personvalg, hvor flere er bragt i forslag, dog altid skriftlig afstemning.

§ 18 Ordinær generalforsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af oktober måned. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når et bestyrelses-flertal eller mindst 50 medlemmer skriftligt og under angivelse af dagsorden stiller krav herom. Kravet skal fremsættes overfor Patriotisk Selskabs formand, og generalforsamlingen skal afholdes senest månedsdagen efter kravets fremsættelse.

Formanden indkalder generalforsamlingen med mindst 3 ugers varsel med angivelse af dagsorden.

§ 19 Generalforsamlingen ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent. Dirigenten afgør, om generalforsamlingen er lovligt indvarslet og bekendtgjort samt leder forhandlingerne og afgør under iagttagelse af vedtægterne alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Der føres protokol over det på generalforsamlingen passerede. Protokollen underskrives af dirigenten.

§ 20 På den ordinære generalforsamlings dagsorden skal følgende punkter være medtaget:

1. Bestyrelsens og udvalgsformændenes beretning om Patriotisk Selskabs virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for det sidst afsluttede regnskabsår.
3. Budget for det indeværende regnskabsår.
4. Eventuelle forslag fra medlemmerne/bestyrelsen.
5. Debat.
6. Valg i henhold til vedtægterne samt valg af delegerede.
7. Eventuelt.

§ 21 Forslag til personvalg på en generalforsamling skal fremsættes skriftligt. Forslag, der skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen, udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

Sammen med forslag til personvalg skal der foreligge skriftligt samtykke fra den/de personer, der er bragt i forslag.

§ 22 Forslag, der af medlemmerne ønskes behandlet på generalforsamlingen under punkt 4, skal skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen.

Indkomne forslag samt forslag fra bestyrelsen ud-

sendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

■ REGNSKAB OG REVISION

§ 23 Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Bestyrelsen drager omsorg for, at der føres et nøjagtigt og overskueligt samlet regnskab for Patriotisk Selskab.

§ 24 Regnskabet revideres af 2 på generalforsamlingen valgte revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoriseret revisor. Revisorerne vælges for 1 år ad gangen.

Revisionen skal være afsluttet senest 1 måned før generalforsamlingens afholdelse.

■ VEDTÆGTSÆNDRINGER

§ 25 Forslag til vedtægtsændringer kan optages på generalforsamlingens dagsorden efter reglerne i §§ 17 og 22.

Et forslag til vedtægtsændring kan først træde i kraft, når det er vedtaget enslydende på to efter hinanden følgende generalforsamlinger med mindst 14 dages mellemrum.

Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

■ OPHØR

§ 26 Forslag om Patriotisk Selskabs ophør kan kun gyldigt vedtages af to på hinanden følgende generalforsamlinger, der er indkaldt i dette øjemed og med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

Ved Patriotisk Selskabs ophør kan Patriotisk Selskabs formue ikke udloddes til medlemmerne, men bliver efter beslutning på de to sidste generalforsamlinger at anvende til bedste for landbruget indenfor Patriotisk Selskabs formål.

■ IKRAFTTRÆDEN

§ 27 Disse vedtægter, der træder i stedet for Patriotisk Selskabs hidtidige vedtægter, som de var vedtaget på generalforsamlingen den 29. oktober 1987, er endeligt vedtaget efter de hidtil gældende vedtægtsbestemmelser på generalforsamlingen den 1. december 2000 og træder i kraft fra denne dato.

ÅRSREGNSKAB

UDDRAG AF RESULTATOPGØRELSE 1/4-31/3 (1.000 KR.)						
	BUDGET 2014/2015	%	REGNSKAB 2013/2014	%	REGNSKAB 2012/2013	%
NETTOOMSÆTNING						
Økonomi	32.075	64	32.285	67	31.787	68
Planteavl	10.405	21	10.457	22	9.895	21
Husdyr, miljø og jura	5.235	11	3.665	7	2.752	6
Administration m.m.	460	1	564	1	698	2
Medlemskontingenter	1.640	3	1.494	3	1.474	3
Nettoomsætning i alt	49.815	100	48.465	100	46.606	100
ANDRE EKSTERNE OMKOSTNINGER						
Kontingenter	1.080		863		779	
IT-omkostninger	1.615		1.855		1.643	
Kontorartikler, telefon og porto m.m.	1.370		1.019		1.025	
Medlemsmøder og -kurser	175		9		88	
Beretninger og markedsføring	745		764		779	
Faglitteratur	525		511		519	
Repræsentation og gaver	100		97		-9	
Inventarvedligehold og fotokopimaskiner	485		579		1.113	
Forsikringer	385		377		368	
Økonomiomkostninger	100		53		148	
Planteavlsomkostninger	520		824		523	
Husdyr- og miljøomkostninger	75		105		106	
Lokaleomkostninger	2.515		2.340		2.361	
Tab og hensættelser på debitorer	150		149		116	
Andre eksterne omkostninger i alt	9.840	20	9.545	20	9.559	21
Personaleomkostninger	39.625	79	38.438	79	36.927	79
RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	350	1	482	1	120	0
Driftsmæssige afskrivninger	250	1	27	0	2	0
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	100	0	455	1	118	0
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	150	1	860	2	357	1
Nettorenter	80	0	82	0	180	0
RESULTAT FØR SKAT	330	1	1.397	3	655	1
Skat af årets skattepligtige indkomst	0	0	143	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	330	1	1.254	3	655	1

BALANCE (1.000 KR.)			
	BUDGET 31/3-2015	REGNSKAB 31/3-2014	REGNSKAB 31/3-2013
AKTIVER			
ANLÆGSAKTIVER			
Materielle anlægsaktiver	345	96	123
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	12.851	12.701	11.841
ANLÆGSAKTIVER I ALT	13.196	12.797	11.964
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender, debitorer m.m.	19.203	18.376	18.048
Likvide beholdninger	13	1.519	14
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	19.216	19.895	18.062
AKTIVER I ALT	32.412	32.692	30.026
PASSIVER			
Egenkapital			
Egenkapital ved årets begyndelse	16.785	15.531	15.942
Korrektion primo - A/S Det Fynske Landbocenter	0	0	-1.066
Årets resultat	180	394	298
Årets opskrivning	150	860	357
EGENKAPITAL VED ÅRETS SLUTNING	17.115	16.785	15.531
Kortfristede gældsforpligtelser			
Opkrævet kontingent og abonnementer, næste år	2.535	2.833	2.420
Kassekredit	1.138	0	224
Skyldig selskabsskat	0	143	0
Diverse kreditorer	11.624	12.931	11.851
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	15.297	15.907	14.495
PASSIVER I ALT	32.412	32.692	30.026

Odense, den 27. juni 2014

Direktion

Nils Rasmussen
Christian H. Vesterager

Bestyrelse

Peter Cederfeld de Simonsen
Søren F. Bonde
Carl Boisen-Thøgersen
Jørgen Stougaard
Bendt Wedell
Allan Liseth (medarbejderrepræsentant)

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

■ TIL MEDLEMMERNE AF PATRIOTISK SELSKAB

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Patriotisk Selskab for regnskabsåret 1. april 2013 - 31. marts 2014, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis.

Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2014 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. april 2013 - 31. marts 2014 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den gennemførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Odense, den 27. juni 2014

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Line Hedam

statsautoriseret revisor

Den folkevalgte revisors påtegning

Jeg har som folkevalgt revisor fået forelagt årsregnskab samt specifikationer for regnskabsåret 1. april 2013 - 31. marts 2014.

Mine spørgsmål i forbindelse med min gennemgang af det forelagte materiale er besvaret af ledelsen. Gennemgangen giver ikke anledning til bemærkninger.

Jeg er orienteret om revisionshandlinger foretaget af den statsautoriserede revisor.

Mads Peter Larsen

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for Patriotisk Selskab for 2013/2014 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af enkelte regler i klasse C. Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år. Årsregnskab for 2013/2014 er aflagt i DKK.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Andre eksterne omkostninger

Ydelser på leasingkontrakt indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. Den samlede forpligtelse oplyses under eventualposter.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Afskrivninger

De materielle anlægsaktiver afskrives lineært over de enkelte aktivers forventede brugstid. Der er anvendt følgende afskrivningsperioder.

Kontorinventar og maskiner ..... 5 år
It-udstyr ..... 3 år

Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed.

Disse omfatter den forholdsmæssige andel af resultatet.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til oprindelige anskaffelsespriser med tillæg af senere tilgange og med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under afskrivninger.

Finansielle anlægsaktiver

Ejerandele i interessentskaber indregnes til anslået dagsværdi. Kapitalandele i dattervirksomhed måles efter den indre værdis metode, til den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhedens egenkapital med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab.

Debitorer

Debitorer måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab.

Igangværende leverancer af tjenesteydelser

Igangværende leverancer af tjenesteydelser måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Færdiggørelsesgraden opgøres på grundlag af de medgåede direkte og indirekte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger.

Selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser indregnes i balancen som beregnet skat af årets forventede skattepligtige indkomst inkl. finansieringstillæg, opgjort efter reglerne om fonde og visse foreninger. Der afsættes ikke udskudt skat.

Finansielle gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

RESULTATOPGØRELSE 2013		STATUS PR. 31/12-2013	
Renteindtægter	19.253		
Omkostninger	14.058	Grundkapital	477.169
Årets resultat	5.195	Egenkapital i alt	523.992

Ansøgningsskema kan downloades fra www.patriotisk.dk eller rekvireres ved henvendelse til sekretariatschef Marianne Neumann, e-mail: mn@patriotisk.dk, tlf. 6315 5411

■ UDDELINGER I ÅRETS LØB

I regnskabsåret 2013 har Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond uddelt legater for i alt 10.000 kroner mod 17.150 kroner i 2012.

Legaterne er givet til dels to rejselegater, dels til indramning af diplomer i forbindelse med hædersmedaljer fra Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab.

■ VEDTÆGTER

§ 1 Fondens navn er: Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond, og dens hjemsted er Odense Kommune.

§ 2 Fondens formål er en videreførelse af den virksomhed, hvormed de fem fonde, som sammenlægges i nærværende fond, har drevet.

Samlende kan formålet udtrykkes således:

Understøttelse af personer af landbostanden, som efter legatbestyrelsens skøn har behov derfor samt tilskud til uddannelse og studierejser eller -ophold.

Der kan ydes tilskud til kulturelle formål efter bestyrelsens frie skøn i særlige tilfælde.

§ 3 Ved sammenlægningen af følgende fonde andrager fællesformuen følgende midler: Se boksen side 71.

Af legatformuen andrager 430.000 kroner legatets grundkapital, som kun kan formindskes med fondsmyndighedens samtykke, og hvis købekraft skal søges bevaret ved henlæggelse forud for legatuddelinger.

De respektive legatfundatser beskriver formålene således:

Ad a Foreningens formål er at understøtte trængende, forhenværende landmænd i Fyens Stift, som har været i selvstændig stilling, deres enker og mindreårige børn.

Ad b Mænd, der er trængende, forhenværende landmænd, eller som ikke nu driver et agerbrug på over 1 td. hartkorn, har dansk indfødsret, og i 7 år har levet enten som ejer, bruger eller forpagter i Fyens Stift, og dér drevet et agerbrug på mindst 8 td. hartkorn.

Samlende kan formålet udtrykkes således:

Understøttelse af personer af landbostanden, som efter legatbestyrelsens skøn har behov derfor samt tilskud til uddannelse og studierejser eller -ophold.

Ad c Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Patriotisk Selskab. Rejseunderstøttelse til unge dygtige landmænd med et bestemt studium for øje.

Anerkendelse af, eventuel opmuntring til virksomhed, der som samfundsnyttig kan anbefales til efterfølgelse, hvorunder også skal regnes rentabelt drevet landbrug, og særligt hensyn skal tages til ren jord, så længe dette må anses for formålstjenligt. Og yde et beløb til erhvervelse af en mindeplads til afholdelse af store folkemøder.

Ad d Årlige legatbeløb til understøttelse af elever på Landbohøjskolen, på landbrugs- og havebrugsskoler samt på Teknologisk Institut, og til oplysningsrejser for gårdmænd og husmænd. De pågældende skal

være hæderlige og dygtige folk og være hjemmehørende i et af følgende sogne på Fyn: Årslev, Åsum-Seden, Allerup, Bellinge, Dalum, Davinde, Fangel, Højby, Nørre Lyndelse, Sdr. Nærå, Rønninge-Rolfsted, Søllinge-Hellerup, Sdr. Højrup og Nørre Søby.

Legatbestyrelsen er berettiget til at fortolke de respektive formålsbestemmelser ud fra en hensyntagen til nutidsforhold og er ikke bunden af de enkelte legaters indbyrdes størrelsesforhold.

Ad e Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Rejseunderstøttelse til unge, dygtige landmænd med et bestemt studium for øje. Opmuntring til eller anerkendelse af samfundsnyttig virksomhed, hvorunder også skal regnes fremragende virksomhed på jordbrugets eller husdyrbrugets område.

§ 4 Fondens bestyrelse er identisk med den til enhver tid siddende bestyrelse for Fyens Stifts patriotiske Selskab. Fonden tegnes af bestyrelsens formand, næstformand og kasserer i forening. Over bestyrelsesmøderne føres en protokol, som underskrives af de tilstedeværende medlemmer.

§ 5 De samlede administrationsomkostninger må ikke overstige det af fondsmyndigheden fastsatte, for tiden 15 % af fondens bruttoafkast.

§ 6 Fondens kapital anbringes i værdipapirer i overensstemmelse med de af Justitsministeriet fastsatte regler herom.

Midlerne anbringes i administration i Bikubens Forvaltningsafdeling eller et andet af Fondsmyndigheden godkendt forvaltningsinstitut.

§ 7 Fondens regnskabsår er kalenderåret. Senest 3 måneder efter regnskabsårets afslutning skal bestyrelsen have udarbejdet regnskab over fondens indtægter og udgifter samt en status. Regnskabet indsendes senest 6 måneder efter regnskabsårets afslutning til Fondsregisteret.

§ 8 Årets nettoindtægt med tillæg af eventuel overførsel fra sidste regnskabsår og efter fradrag af administrationsomkostninger og evt. beløb til konsolidering af kapital, uddeles af bestyrelsen i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.

§ 9 For det tilfælde, at fondens formål ikke længere kan tilgodeses, eller indtægterne ikke længere er tilstrækkelige til at opfylde formålene, kan bestyrelsen efter tilladelse fra fondsmyndigheden og Justitsministeriet anvende fondskapitalen til tilsvarende formål eller søge kapitalen indlagt i anden fond med tilsvarende formål.

A. Understøttelsesforeningen for trængende forhenværende landmænd og deres efterladte i Fyns Stift pr. 31. dec. 1989	272.542,33 kr.
B. Forpagter cand. phil. C. J. Jansens legat 1989	40.325,74 kr.
C. Fyens Stifts patriotiske Selskabs 100 års jubilæumslegat pr. 25. oktober 1990	91.620,00 kr.
D. Midtfyns Landøkonomiske Forskudsforenings legat	12.638,00 kr.
E. Bankdirektør H. H. Thomsens og hustrus legat	37.010,00 kr.
Anslået legatformue	454.136,07 kr.

A/S DET FYNKE LANDBOCENTER

A/S DET FYNKE LANDBOCENTER, RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE 2013 BUDGET 2014 (1.000 KR.)		
RESULTATOPGØRELSE 1/1-31/12	REALISERET 2013	BUDGET 2014
Lejeindtægter	1.749	1.756
Andre driftsindtægter	83	100
Indtægter i alt	1.832	1.856
Revision - administrationsvederlag	102	100
Reparation, vedligehold m.v.	444	897
Småanskaffelser	2	5
Konsulenthonorar	0	0
Ejendomsskatter	138	145
Forsikringer	37	40
Prioritetsrenter m.m.	441	460
Renteindtægt	0	0
Regulering til dagsværdi	-378	0
Udgifter i alt	786	1.647
RESULTAT FØR SKAT	1.046	209
Skat af årets resultat	186	0
ÅRETS RESULTAT	860	209

BALANCE PR. 31. DECEMBER	REALISERET 2013	BUDGET 2014
AKTIVER		
Anlægsaktiver	22.783	22.658
Omsætningsaktiver	1.472	1.660
AKTIVER I ALT	24.255	24.318
PASSIVER		
Egenkapital	12.701	12.910
Hensatte forpligtelser	1.860	1.860
Langfristede gældsforpligtelser	9.074	8.874
Kortfristede gældsforpligtelser	620	674
PASSIVER I ALT	24.255	24.318

KONTINGENT 2014/2015

KONTINGENTSKALA 2014/2015	
Aktive jordbrug på Fyn ..... 995 kr. Herudover obligatorisk bedriftsmedlemskab af Landbrug & Fødevarer via Patriotisk Selskab inkl. et abonnement på LandbrugsAvisen.	Modtager alt materiale fra Patriotisk Selskab, herunder elektronisk nyhedsbrev, 1 stk. Driftsanalyser samt indbydelse til møder og konferencer
Aktive jordbrug på Fyn ..... 995 kr. Dokumenteret medlemskab af Landbrug & Fødevarer via anden landboforening.	
Aktive jordbrug udenfor Fyn ..... 995 kr.	
Passive medlemmer, firmaer ..... 995 kr. Fx frøfirmaer, forsikringsselskaber, banker og lignende.	
Passive medlemmer, privatpersoner ..... 485 kr. Fx ikke-aktive landmænd, der blot ønsker at være medlem eller pensionister, der ønsker hjælp til selvangivelsen.	Modtager kun indkaldelse til generalforsamling
Ægtefæller ..... 150 kr. Tegner kontingent af hensyn til gruppelevsfor sikring.	
Teknisk passive ..... 150 kr. Modtager i forvejen alle informationer, fx interessenter i I/S.	

204. årgang

Patriotisk Selskab

Eftertryk og kopiering uden særlig tilladelse forbudt

Tryk: Clausen Grafisk

2014

ISSN 1602-382X

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Patriotisk Selskab

Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Tel +45 6315 5400
patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Kontoret er åbent:

Mandag til torsdag kl. 8.00 -16.00
Fredag kl. 8.00 -15.30

